

Dalis Queens apskrityje (N. Y.)	\$10.00
Kanadoje	\$10.00
Kitur užsienyje	\$12.00
Jungtinėse Valstijose	\$9.00
Pavienio egzemp. kaina 10 centų	

LAISVĖ

THE LITHUANIAN SEMI-WEEKLY

102-02 Liberty Avenue
Ozone Park 17, N. Y.

Telephone Michigan 1-6887

PRICE 10c A COPY

KRISLAI

Gyvatė užantyje.
Paskutiniai metai.
Ir socialistų kalcina.
Geras laimėjimas.
Verti pasveikinimo.
Pastaba vietoje.

Rašo A. Bimba

Mūsų armija okupavo Vakarinę Vokietiją. Mes sakėme: ji ten išmokins vokiečius demokratiškai gyventi ir elgtis.

Ir dabar mūsų armija ten tebesiranda. Mūsų doleriai ir ginklais pasilaiko galioje Adenauerio klika. Mes apginklavome jos armiją.

Na, tai dabar ir turime. Salti šurpuliai purto visą pasaulį. Iš naujo nacizmas pakėlė galvą!

Jau išsiauginome gyvatę užantyje!

Negalima nematyti, kad prezidento Eisenhowerio populiarumas yra iškilęs labai aukštai. Jei nieko baisaus neatsitiks, jis susilauks smarkių apdovanojimų net iš toli už Amerikos ribų.

Bet dar prieš jį stovi ištisi metai. Tai gali būti labai reikšmingi metai. Daug kas priklausys nuo tarptautinės padėties. Džiugu, kad ji yra gerokai prablaivėjusi. Linkime mūsų prezidentui jos nesugadinti.

Gerai būtų, jei ir mes galėtume jam apiešdinti Baltuosius rūmus, jį nuosirdžiai pasveikinti.

"Socializmas, net ir švelniausioje jo formoje, nesuderinamas su katalikizmu", pasakė popiežius or g a n a s "L'Osservatore Romano". O joks "geras katalikas", girdi, negali būti "geru socialistu". Nepatiks mūsų menseiviams. Juk jie taip seniai ir taip nuosirdžiai rankas bučiuoja mūsų klerikalams.

Gerai, kad plieno darbininkai laimėjo algų pakėlimą ir atmušė plieno trusto pasimojimą šimta tūkstančių jų imėsi iš darbo. Jie dar kartą įrodė savo geležinę vienybę. Sakoma, kad Niksonas priėmė savo ranka prie suvedimo į daiktą. Walter Lippmanas kaltina jį patsidavimu plieno darbininkų unijai. Niksonas prieš plieno kompanijas pavartojo biznų!

Tai, žinoma, nesąmonė.

Noriu karštai ir nuosirdžiai pasveikinti Dr. Joną Stanislovaitį ir Kristyną Stanislovaitienę. Mačiau pranešimą, kad jie su paveikliais iš Lietuvos pasieks net Čičagą! Jie ten bus sausio 16 d.

Būsia ir Pittsburghe. Reikia stengtis, kad į tuos parengimus suplauktų daug svieto. Galia garantuoti, kad niekas nebus suviltsas. Visi džiaugsis ir didžiulis savo akimis pamatę nepaprastus vaizdus.

Skaičiau d. Pruseikos pastabas kanadiečiams. Jos labai vietoje. Prasome Kanados pažangiečius nepamiršti ir mūsų laikraščių vajaus.

Žinoma, daug daugiau amerikiečių galėtų užrašyti ir "Laudies balsą".

Kai kurie laisviečiai sako: Kai "Laisvė" pradėjo išieidinti tik du kartus per savaitę, mums per maža pasiskaitymo.

Sau ir kitiems padarysite gero, užsiprenumeruodami ir "Laudies balsą".

Prezidentas jau raportavo

Iš prezidento Eisenhowerio kalbos Kongreso posėdyje

Washingtonas. — Prezidentas Eisenhoweris pateikė Kongresui didelę knygą, kurioje yra administracijos pasiūlymai Kongreso darbams. Taipgi jis pasakė kalbą.

Prezidentas sakė, kad vėlesniu laiku sušvelnėjo kapitalistinio pasaulio santykiai su Tarybų Sąjunga, bet to nepakanka.

Girdi, "nei mes, nei kuri kita laisvojo pasaulio tauta pasileis būti suvedžiota gražiais pažadais, kol tie pažadai neišbandyti praktikoje".

Apsiginklavimo reikale Eisenhoweris sakė, kad Jungtinės Valstijos jau turi "Atlas" raketą, kurios siekia už 5,000 mylių. Jis sakė, kad apsiginklavimas nebus sulaukymas tol, kol nebus tuo reikalu atitinkamų susitarimų.

Kalbant apie valstybės biudžetą, jis sakė, kad dariks \$4,200,000,000 nuo išlaidų. Bet tam jo pasitikėjimui mažai kas tiki. Kiekvienais metais Eisenhoweris sakydavo, kad nuo išlaidų dar tiks pinigų, o tikrumoje per jo septynerių metų prezidentavimą deficitas buvo \$15,000,000,000.

Jis sakė, kad 1960 metai "bus, geri Amerikoje". Prezidentas pateikė planus erdvii užkariavimo, žemdirbystės, mokslo, civilinių teisių ir kitais reikalais. Kvietė Kongreso narius, kurie daugumoje yra Demokratų partijos, kad jie "pamirštų politinius skirtumus", o bendradarbiautų su Administracija "dėl šviesesnės ateities mūsų piliečių, pasaulinės taikos ir teisybės dėl visų".

TSRS raketų bandymai sujungimo Washingtoną

Washingtonas. — Tarybų Sąjungos paskelbimas, kad ji bandys raketą per 7,700 mylių, jau sujungimo Washingtoną. Vieni daro išvadą, kad TSRS nori suduoti smūgį tiems, kurie vis dar įkalbinėja žmonėms, būk "TSRS neturi toli siekiančių raketų", kad ji "tik giriasi". Kiti sako, kad tai noras paveikti ir būsimąją viršūnių konferenciją.

Tuo pat laiku Washingtone paskelbė, kad ir Jungtinės Valstijos darys toli siekiančių raketų šaudymus. Raketos bus iššautos iš Cape Canaveral, Floridoje, išilgai Atlanto vandenyną per 4,950 mylių atstos.

Anglai jau netiki Adenauerio kalbai

Londonas. — Nors Vakarų Vokietijos kancleris Adenaueris grąšina imtis priemonių suvaldyti antisemitus, naujuosius nacius, bet Anglijos žmonės tam netiki. Jau nuo seniai žinomas faktas, kad Vokiečių Reicho partija yra tąsa senos Hitlerio partijos, bet Vakarų Vokietijos valdininkai nieko prieš ją nedarė.

Anglų liberalų ir darbiečių spauda įvardino visą eilę Hitlerio laikų nacių, kurie dabar yra Vakarų Vokietijos valdžioje.

Kongresui. Jame jis nė nekamba apie taksų naštos palengvinimą.

Kongrese dar blogiau. Kai kurie demokratai pranašauja dar aukštesnius taksus. Pavydžiui, senatorius Humphrey aną dieną mus užtikrino, kad "Amerikos žmonės nesipriešintų dar daugiau mokėti už didesni Amerikos apginklavimą".

JAV kariai ir Korėjos moterys

Seoulas. — Jungtinių Valstijų tankų skrybas kapitonas J. W. McHenry ir du seržantai nuskuto galvas dviem Korėjos moterims. Dėl to kilo skandalas. Korėjos vyriausybė tvirtina, kad tos moterys yra legališkos prostitutės, todėl jos "gali daryti biznį".

Kapitonas McHenry tvirtina, kad amerikiečiai negali jų "apsiginti". Jos išpaua visose tvorose skykles, sulenda ir barakus ir daugelį karių užkrečia lytinėmis ligomis.

Pasitraukė Laoso premjeras

Vientiane. — Phoui Sannikone pasitraukė iš premjero vietos. Jis prieš kiek laiko buvo sugalvojęs, kad būk Šiaurinio Vietnamo Liaudies Respublika užpuolė Laosą. Jis davė skundą Jungtinėms Tautoms ir reikalavo, kad jos "prisiųstų armiją Laoso apgynimui".

Jungtinės Tautos buvo pasiuntę tyrinėtojus ir Laosas negalėjo įrodyti Vietnamo užpuolimo. Paaiškėjo, kad Laose yra tik gyventojų sukilimai. Nepavykusi premjero provokacija privertė jį pasitraukti.

MIRE ŽYMUOS TSRS MOKSLININKAS

Moskva. — Sulaukęs 76 metų amžiaus mirė profesorius Dr. Ivanas Bardinas. Jis buvo Tarybų Sąjungos Mokslių Akademijos viceprezidentas ir vienas iš žymių metalo specialistų. Jis daug prisidėjo prie pakėlimo plieno gamybos iki 1959 metų 60,000,000 tonų.

"LAISVĖS" VAJUS GAVIMUI NAUJŲ SKAITYTOJŲ

Vajus prasidėjo su 1-ma diena spalio ir baigsis su saus. — Jan. 31, 1960.

KONTESTANTŲ STOVIS DABAR YRA TOKS:

	Punktai
Waterburio vajininkai	5784
New Jersey vajininkai	5714
Brooklyno vajininkai	3288
R-Ka, Los Angeles, Calif.	3236
Phadelphijos vajininkai	3208
Baltimorės vajininkai	2594
Pittsburgho vajininkai	2204
S. Penkauskas—J. Blažonis, Lawrence-Lowell, M.	2120
K. Kasulis, Worcester, Mass.	1732
Geo. Shimaitis, Broekton, Mass.	1436

M. Uždavinis, Norwood, Mass.	1300	L. Tilwick, Easton, Pa.	252
Rochesterio vajininkai	1260	A. Navickas, Haverhill, Mass.	252
Sa. Bostono vajininkai	1168	V. Kvetkas, Cambridge, Mass.	216
LLD Motery kuopa, Binghamton, N. Y.	1064	Bridgeport, Conn.	216
Great Necko vajininkai	976	V. Kralikauskas, Lawrence, Mass.	216
J. Patkus, New Haven, Conn.	852	A. Valincius, Pittston, Pa.	216
B. Senkevičienė, Chicago, Ill.	780	C. K. Urban, Hudson, Mass.	180
S. Puidokas, Rumford, Me.	770	P. J. Anderson, Rochester, N. Y.	144
New Britain, Conn.	744	A. Kuzmickas, Girardville, Pa.	144
Scrantono vajininkai	716	J. K. Alvinas, San Francisco, Calif.	144
Vera Smalstis, Detroit, Mich.	432	A. P. Dambrauskas, Chester, Pa.	420
Stamford, Conn.	420	Haverhill, Mass.	108
Chester, Pa.	420	M. Aranuk, Detroit, Mich.	68
V. Žilinskis, Plymouth, Pa.	396	J. Adams, Grand Rapids, Mich.	36
K. Naravas, Shepandoah, Pa.	352		

R-ka, Los Angeles, Calif., prisiuntė dvi naujas prenumeratas ir atnaujinimų. Sekami vajininkai prisiuntė po vieną naują prenumeratą ir atnaujinimų: J. Purtkas, Pittsburgh, Pa.; P. Bečis, Great Neck, N. Y.

Šie vajininkai prisiuntė atnaujinimų: J. Bimba, Paterson, N. J.; P. J. Martin (jam pagelbėjo P. Kavaliauskas), Wexford, Pa.; P. Buknyas, A. Bimba ir A. Mureika, brooklyniečiai; J. Gaidys ir S. Penkauskas, Lawrence, Mass.; Geo. Shimaitis, Broekton, Mass.; M. Uždavinis, Norwood, Mass.; John Patkus, New Haven, Conn.; B. Senkevičienė, Chicago, Ill.; S. Puidokas, Rumford, Me.

Anglai susirūpino nacių išstojimais

Londonas. — Britai jau priešingai Vakarų Vokietijos sustipėjimui ir abiejų Vokietijų apsievienijimui, rašo Drew Middleton. Nacių svastikų banga, kuri reiškia hitlerininkų pakėlimą galvos, jau nustato anglus prieš ginklavimą Vakarų Vokietijos ir teikimą jai atominių ginklų.

Konservatoriai, darbiečiai ir liberalai parlamento nariai ruošiasi prie griežto išstojimo prieš Vakarų Vokietijos ginklavimą ir teikimą jai pozicijų NATO komandoje.

Anglai neima atsakomybės už Antrąjį pasaulinį karą, bet jie nenori užimerti dėl tų klaidų, kurias padarė po 1930 metų—leisdami Hitleriui paruošti Vokietiją karui. Numatomas anglų kietas pasipriešinimas Jungtinių Valstijų politikai, kuria siekia padaryti Vakarų Vokietiją galinga NATO nare. Anglai jau nusistato prieš abiejų Vokietijų apsievienimą, nes tas tik sutvirtintų Vokietiją.

Dienraštis "Daily Mail" redakciniame, rašydamas apie nacių svastikų bangą, sako: "Jeigu mes leisime nacių jėgoms augti, tai būkime tikri kas mūs ir vėl laukia". Liberalai sako: "Jau pra-

eityje leidome nacių kurmarausiui taip dideliame išaugti, kad prireiktų Anglijos, Tarybų Sąjungos ir Jungtinių Valstijų bendrųjų jėgų juo pašalinimui". Nacių išstojimu labiausiai pasipiktino buvę kariai.

Londonas. — 1959 m. Kinijoje pagaminta 13,000,000 tonų plieno.

Londonas. — Anglijos premjeras MacMillanas išvyko Afrikon.

Tarybų Sąjunga jau bandys raketą per 7,700 mylių

Moskva. — TASS, Tarybų Sąjungos žinių agentūra, paskelbė, kad TSRS darys raketų bandymus per 7,700 mylių. Jos bus iššautos iš Kaspijos jūros srities kryptimi pro Žemės Šiaurinį ašigalį į Ramųjį vandenyną. TASS pranešime yra aiškiai sužymėta koordinatai, tai yra; Žemės platumos ir ilgumos juostos. Tarpe kitko TASS sako:

Didieji Tarybų Sąjungos mokslininkų pasiekimai erdvii užkariavime, atlikti moksliniai tyrinėjimai, sugebėjimas teisingai nustatyti raketų skridimo kryptį, pasigaminimai dar galingesnių raketų, suteikia galimybę skrajoti nuo Žemės į kitas Saulės sistemos planetas.

1960 metais Tarybų Są-

jungos mokslininkai atliks visą eilę toli siekiančių raketų šaudymų. Pirmieji jų įvyks tarpe sausio 15 ir vasario 15 dienų į Centralinį Ramųjį vandenyną.

TASS sako, kad Ramiojo vandenyno srityje, kur nukris raketos, bus TSRS kariniai laivai, kurie stebės šaudymo rezultatus. Tarybų Sąjunga prašo visų kitų valstybių, kad jų laivai, lėktuvai ir žvejai laikytųsi kaip galima atstojė nuo tų vietų, kur turės nukristi raketos.

Moskva. — Jungtinių Valstijų atstovybė išdavė leidimus įvažiuoti į JAV lietuviams jaunuoliams Reginai, 20 metų amžiaus, ir Tamošiui, 17-kos metų. Jie vyksta nas savo tėvus Leonus į Čičagą.

Naciai siautėja ir Vakarų Berlyne

Berlynas. — Nuo Kaledė vakarą kasdien naciai išrašo svastikas ir savo obalčius vakariniame Berlyne. Jie veikia anglų, amerikiečių ir francūzų zonose. Policija jau suareštavo 21 nacių, daugumoje naujųjų fašistų — Nacionalistinės Vokiečių Jaunimo Sąjungos narius.

Bet tas nesulaiko nacių veiklos. G. Welter organizuoja naują nacių S.S. smogininkų sąjungą. Alfred Staats, 49-ių metų amžiaus, valdiškas tarnautojas, įjėgų ir valgyklą atkišo ranką ir sušuko: "Heil Hitler!"

Anglai protestavo prieš A-bombas

Londonas. — šimtai anglų protestavo prieš raketų ir atominių ginklų Harringtono bazės. Jie reikalavo, kad daugiau nebūtų gaminama atominių ginklų, kad esami būtų panaikinti, ir kad būtų uždarytos Jungtinių Valstijų karo bazės Anglijoje.

Policija puolė demonstrantus, suareštavo 80, jų tarpe 26 moteris. Tai jau nepirmas anglų išstojimas prieš atominius ginklus.

REIKALAUJA DULLESO PASIAIŠKINTI

Washingtonas. — Senato Preparedness Investigating Committee ir Space Committee pareikalavo iš Aleno Dulleso, kad jis pasiaiškintų d. savo raporto. A. Dulles y JAV užsienio šnipų diistorius. Senato komiteto nariai sako, kad jis nežino tiesos apie Tarybų Sąjungos raketų kieki, o Senatui raportavo, būk jų žymiai yra mažiau, kaip TSRS turi.

Kardinolas jėzuitas labai bijosi taikos

Roma. — Kardinolas Alfredo Ottaviani, Vatikano Šventosios Kongregacijos sekretorius, piktai išstojo prieš Rytų ir Vakarų viršūnių susitikimus. Jis paneigė Eisenhowerio pakvietimą Chruščiovo į Jungtines Valstijas.

Jis sakė, kad Vakarų diplomatai spaudžia ranką, "kuri smogė Kristui i veidą". Jis piktai kalbėjo ir prieš Francūzijos prez. De Gaulle, kuris pakvietė Chruščiova apsilankyti Parūziuje.

Italijos prezidentas Giovanni Gronči rengėsi važiuoti į Maskvą, bet dabar sako, kad "serga", tai vizitą atidėjo.

Vėliausios žinios

Kairas. — Jau pradėjo statyti Asvano užtvanką skersai Nilų upę. Tai bus viena iš didžiausių pasaulyje užtvankų. Elektros jėgainė pagamins 10 milijonų kilovatų-valandų jėgos. Darbams vadovauja Tarybų Sąjungos inžinieriai.

Moskva. — Tarybų Sąjungos raketų bandymai į Ramųjį vandenyną nėra kariniai bandymai. Ateityje raketos tarnaus susiekimui.

Wellington, Ohio. — New York Central keleivinis traukinys su 155 žmonėmis išėjo iš bėgų. Nelaimėje 6 žmonės užmušti ir 35 sužeisti.

Londonas. — Migloje susidaužė anglų "jet" lėktuvas ir žuvo 59 žmonės.

Miami, Fla. — Laivas į šią prieplauką atvilko "Arosa Star" laivą su 735 turistais. Jis plaukė iš Nasau ir jūroje sugedo.

PUBLISHED BY THE LAISVE, INC.
Published Tuesdays and Fridays, except in case of Holidays.
102-02 LIBERTY AVENUE, OZONE PARK 17, N. Y.
Entered as second class matter at the Post Office of Jamaica, N. Y.,
under the Act of March 3, 1879.
Established April 5, 1911 ROY MIZARA, Editor

SUBSCRIPTION RATES

United States, per year	\$9.00	Canada and Brazil, per year	\$10.00
United States, per 6 months	\$5.00	Canada and Brazil, 6 months	\$5.50
Queens Co. per year	\$10.00	Foreign countries, per year	\$12.00
Queens Co. per six months	\$5.50	Foreign countries, 6 months	\$6.50

Hitlerininkai kelia galvą!

KALĖDŲ IR NAUJŲJŲ METŲ savaitėse hitlerininkai sujudo visame kapitalistiniame pasaulyje. Visoje Vakarinėje Europoje, Australijoje ir Jungtinėse Valstijose jie įrašė šimtus svastikos ženklų ir grąšinių. Jie pirmoje vietoje ištepėjo žydų sinagogas, įstaigas ir jų antrašau rašė grąšinių, bet vietomis ir iškanveikė ir katalikiškas bažnyčias.

Nacių svastikos ženklų įrašymai ir grumojimai prasidėjo Vakarų Vokietijoje ir persikėlė į kitas šalis.

Srityje Nuernbergo, kuriame mirtin buvo nuteisti vokiečiai karo kriminalitai, naciai užrašė ant namų, tiltų ir telegrafo stulpų: "Atbuskite, vokiečiai... Mirtis purviniems žydams".

Amerikiečių, anglų ir francūzų zonose beveik kiekviename mieste buvo ištepotos žydų sinagogos ir iškeltas Hitlerio garbinimo šūkis.

Anglijoje svastikomis buvo ištepotos įstaigos Londone, Glasgove, Manchesteryje, Dartforde, ir kituose miestuose. Anglai fašistai telefonais šaukė žymesnius žydus ir reikalavo "išsinešinti".

Svastikų banga ir grąšinių obalsiai persirito per Italiją, Belgiją, Prancūziją, Hollandiją, Daniją, Norvegiją — viso vienuolika šalių. Svastikos pasirodė Australijoje ir net New Yorke.

Nacių užtarėjai

Aišku, kad ši nacių kampanija, apėmusi taip plačiai kapitalistinį pasaulį, buvo suplanuota ir paruošta. Tai hitlerininkų demonstravimas, kad jie dar gyvi.

Pirmiausiai svastikų ir kriminalių grąšinių pasirodymą pradėjo teisinti Vakarų Vokietijos valdovai, kurie daugiausiai kalti už augančias hitlerininkų jėgas. Jie sako, kad tai "daroma pažeminimui Vakarų Vokietijos". Bet ši jų "argumentą" sumuša tas, kad svastikų banga buvo ne tik Vakarų Vokietijoje, o ir kitose Vakarų šalyse.

New Yorke hitlerininkai ištepėjo tris žydų įstaigas. Ir čia pradėjo, net kai kurie žydų kolumnistai, rašė, kad tai darbas tik "vaktų" ir "pakvaišelių" (crackpots).

Tokį priėjimą prie įvykio kitaip negalima pavadinti, kaip tik naciams pataikavimu. Ar vakariniame Berlyne studentai, kurie nešė Hitlerio vėliavą ir dainavo nacių dainas, yra tik "pakvaišėliai"? Ar Kolne (Cologna) sumiti svastikas įrašant naujų Nacių Vokiečių Reiko partijos narių yra tik "pakvaišėliai"? Nieko panašaus. Ši nacių partija vien Kolno srityje turi 16,000 narių ir save laiko Hitlerio partijos ideologine tase. Partijos vadovu yra Wilhelm Meinberger, buvęs Hitlerio S. S. karinių jėgų generolas.

Daugiau faktų

Yra negincijami faktai, kad Vakarų Vokietijoje hitlerininkai užima aukštas vietas. Buvo rašyta net jai pritarančioje spaudoje, kad 85 nuosimčius teisėjų sudaro buvę Hitlerio teisėjai. O kas yra generolais Vakarų Vokietijoje, ar ne Hitlerio generolai? Jie pastatyti net į NATO komandierių vietas. Hitlerio generolai Von Manstei, Halder, Heidelberg, Piever, Hans Doerr ir kiti yra parašę knygų apie Antrąjį pasaulinį karą, o NATO vada iš jų mokosi karo meno.

Į dabartinių Vakarų Vokietijos valdovų pasiteisimą teisingai atsakė "Sueddeutsche Zeitung": "Suprantama, kad lengviau padaryti tokį pareiškimą, kaip nacių veiklai pastoti kelia ten, kur armijos komandieriais yra Hitlerio generolai, kur policijos viršininkais yra buvę S.S. vada, ir kur teismuose yra naciai teisėjai, pastatyti saugoti šalies teises".

O kaip su mokymu Vakarų Vokietijoje, ar ten yra liaudies mokytojai? Nieko panašaus. Jaunimą moko naciai. Neseniai ten buvo apklaustinėjimas mokinių: ką jie žino apie Hitlerį ir hitlerininkų darbą. Pasirodė, kad mokiniai nieko nežino apie Hitlerio ir jo pasekėjų prasiškaltimus. Jie žino tik tai, kad Hitleris ir naciai pravedė Vokietijoje vieškelius (autobahn), likvidavo nedarbą ir Vokietiją apvienijo".

Kurt L. Grossmann parašė laišką "The New York Times" redakcijai, nesutikdamas, kad svastikas teplojo tik "crackpots" elementai. Jis žymi, kad Vakarų Vokietijoje Išvietintųjų ministro pareigas eina hitlerininkas Theodor Oberlander, kuris 1941 metais, pradžioje Hitlerio užpuolimo ant TSRS, Lvove vadovavo išžudymui 2,400 ukrainiečių ir žydų.

Jungtinėse Valstijose septynios žydų nacionalės organizacijos sudaro American Jewish Committee. Dabar to komiteto veikėjai su H.B. Ehrmannu, savo prezidentu, įteikė Vakarų Vokietijos ambasadoriui protestą prieš naują nacių siautėjimą.

Žydų komitetas nurodo, kad visai neseniai Vakarų Vokietijoje septynios naciškos jaunuolių organizacijos susijungė į vieną ir turi 40,000 narių, kad Neo-Nacių Vokiečių partijos vadu yra Ulrich von Rudel, kuris per 10 metų vedė antisemitinę propagandą per "Der Weg" Argentinijoje.

Komitetas nurodo, kad ne tik vokiečiai hitlerininkai

Kas ką rašo ir sako

STAI KAIP JAM ATRODO MŪSŲ KAPITALISTINĖ VISUOMENĖ

Kapitalistinės visuomenės gedimas pradeda atidaryti akis daugeliui žmonių. Išsigandusiai apie tai kalba J. Daujėnietis, ir kalba ne kokiame komunistų leidinyje, bet Chicago's kunigų "Drauge" (sausio 4 d.). Pasi-klausykime:

Čia žvilgtelėkime tik į keltą kasdieninių reiškių, liudijančių dvasinio sumenkėjimo pasekmes. Visi žinome, kad sveikos visuomenės ląstelės yra tvirtos, pastovios šeimos, nuo kurių priklauso tautos gyvybė, išlaikymas ir stiprybė. Paurisios šeimos, divorsai ir naujos vedybės su kitais partneriais yra moralinio sumenkėjimo ženklai. Faktas, kad amerikiečiai pralenkė kitus kraštus su paurisios šeimos. Sugriuvusios šeimos, apiešti nelaimingi vaikai, dažnai pasidaro nusikalčiai, kurie tampa rūpesčiu, našta visuomenei ir vyriausybei. Statistika rodo, kad dėl šių ir kitų priežasčių nusikalčiai kasmet didėja, visuomenė kriminalėja. Pasaulietiškoji spauda biznierių rankose šiuos įvykius aprašinėja su visomis smulkmenomis, dar patalpindama fotografijas, tartum ką gera ir gražu skatinančius pavyzdžius.

Prie jaunimo nusikaltimų paskatinimo ir jo dvasios nuodijimo neabejotinai daug prisideda lengvai platinama nedora spauda, reklamos, džiunglinis menas, filmos su nuolatiniomis žmogžudystėmis, menkavertiškos radio, televizijos programos, paruosios ir tvarkomos pagal kažinokių biznierių "talmudą", kurie už pinigų gali viską parduoti ir išduoti.

KĄ TAI REIŠKIA?

Kalėdų proga kreipdamasis į tikinčiuosius popiežius Jonas XXIII pasakė ir taip:

Dirbti dėl taikos yra Bažnyčios tikras uždavinys ir pareiga. Bažnyčia žino, kad ji viską padarė, ką tik galėjo, kad sutaukintų tautos ir žmones. Bažnyčia laimina kiekvieną rimtą pastangą, siekiančią apsaugoti žmones nuo naujų neįkainojamų nuostolių.

Mums nesuprantama, kokią bažnyčią čia popiežius turi mintyje. Juk bažnyčia tai nėra tik mirinės sienos su gražiai išpuoštais langais.

Bažnyčia yra kardinolai, vyskupai, kunigai ir davatkos. Na, o šitie žmonės nesidarbuoja taip, kaip nurodo popiežiaus pareiškimai. Siandien didžiausias naujo karo kurstytojas yra kaip tik šita katalikų bažnyčios dvasininkijos armija. Tai visų žino. Tai kam popiežius bando katalikų bažnyčią padaryti taikos pilioriumi, kuomi ji niekada nebuvo ir dabar nėra?

PRABILO IR APSIMĖLAVO

Raketieriškojo VLIKO pirmininkas Dr. Trimakas sakosi su Naujais Metais pasveikines visus lietuvius visame margajame pasaulyje. Bet daugiausia jam rūpėje sugraudinti Lietu-

vos žmones. Nieko blogo tame nebūtų, jeigu ponas Trimakas išmokyti nors vieną kartą savo burną atidaryti be melo. Štai, kad ir šiuose "linkėjimuose" jis va kaip gieda:

Is visu Sovietų valdžios veiksmų aiškiai matyti, kad ateityje, kaip ir praityje, nesirošia nusiginkluoti. Sovietų, lygiai kaip ir Lietuvos, pramonė turės ir toliau dirbti apsiginklavimui ir kaltilinkus, o ne gaminti arklus, daigius ir austi gyventojams reikalingus rūbus.

Tuo tarpu visas pasaulis žino, kad Sovietų valdžia siūlo visam pasauliui nusiginkluoti. Dr. Trimakas negalėjo negirdėti apie premjero Chruščiovo patiektą Jungtinių Tautų Asamblėjoje visuotinio ir pilno nusiginklavimo planą. Tuo būdu dar šiandien tą valdžią kaltinti nesirošiusiems nusiginkluoti gali tik žmogus, kuris neturi jokio reikalo su jokia tiesa.

Kaip gydyti veido raudonumą?

Veido raudonumas dažniausiai būna nosies ir skruostų srity. Paraudimo vietose matomi daugiau ar mažiau išplėsti kraujai indai. Veido raudonumo priežastys — labai įvairios. Dažnai dėl lėtinio nušalimo. Neuzsigrūdinę ir nusilpę individai gali nušalti veidą, esant drėgnam ir vėjui tam orui, net prie 0c temperatūros. Reikia vengti pakartotinių nušalimų, nes susirgimas gali progresuoti. Prieš išeinant į drėgną ir šaltą orą, reikia nosį ir skruostus patepti kokiais nors riebalais, kurių tinkamiausi yra žąsų taukai.

Šiam tikslui galima panaudoti ir įvairius kremus ("creams"). Kraujo indų būklei pagerinti rytais ir vakarais naudojamos karšto ir šalto vandens vonios iš dviejų dubenų pakaitom, palapsnui didinant vandens temperatūrų skirtumą. Esant riebiai ir poringai veido odai, naudinga veido ištrynimams naudoti resorcino arba salycilo-kamporo spirita.

Iš bendrų organizmą stiprinančių priemonių naudojami žuvų taukai, vitaminai C, B ir PP, geležies preparatai. Aplamai, esant veido raudonumui, reikia vengti sunkiai virškinamų ir aštrių valgių, pavyzdžiui, konservų, aštrių prieskonių, rūkytos mėsos ir t.t. Nenaudoti alkoholinių gėrimų, rūkalų. Taip pat reikia vengti valgyti karštus valgius. Trumpai sakant, vengti viso to, kas gali sukelti kraujo priplūdimą ir veidą.

Išgydyti veido raudonumą nelengva. Gydyti dažnai tenka ilgą laiką.

Dr. A. Ivanauskas

Kalbink užrašyti Laisvės tuos, kurie jos dar neskaito.

Skerspainės aukštajam mokslui

Mokslo kilimas Tarybų Sąjungoje sukėlė nemažai galvosukio ir rūpesčių mūsų šalies vadininkams, o taipgi ir mokslo įstaigoms. Pradėjus jausti, kad Tarybų Sąjungos mokslininkai nekuriuose mokslo šakose mus pralenkė, teko ne juokais susirūpinti tarybine mokyklų sistema. Reikėjo ten siūsti įvairias mokslines bei valdžios komisijas viso to ištyrimui. Kas bent kiek sekė vietinę spaudą, be abejonės, matė tų delegacijų pranešimus. Jie buvo įvairūs, tačiau vis tik buvo pripažinta, kad ten mokslas žygioja visose jo šakose niekieno neikiudomas.

Jeigu taip, tai reikėjo ieškoti išeities, kad dar toliau neatsilikus. Išeitis surasta. 1958 metais Kongresas priėmė įstatymą, kad norintiems siektis aukštojo mokslo jaunuoliams būtų suteikiama finansinė parama. Bet kurie ims tą paramą, turės priimti "ištikimybas priesaiką" — "loyalty oath," kad niekuomet neprigulės subversyvioms organizacijoms.

Šis priedas ir sukėlė nemažai ginčų tarpe įvairių mokslo įstaigų bei universitetų. Vieni sutinka priimti tas priesaikas, o kiti joms priešingi ir griežtai atmetą.

Nemažai tuo klausimu raštų telpa ir vietinėje spaudoje. Vieni už, kiti prieš priesaikas. Dienraštis "Cleveland Plain Dealer" pasisakė už tokias priesaikas, o William E. Stevenson, Oberlin kolegijos prezidentas, išėjo prieš. Jis

savo ilgame pareiškime irodinėja, kad jaunuolis, priėmęs tokią priesaiką, padeda save į nelaisvę višiemis laikams, nes jam niekas nenusako subversyvių organizacijų ribų. O, be to, jau netolima praėjusio parodė, kad toji pati organizacija gali būti skaitoma lojali, gera, o rytoj — jau pripažinta subversyvia. Ir tokią priesaiką priėmęs jaunuolis gali būti terorizuojamas. Jis griežtai atmeta tokias paramas Oberlin kolegijos studentams, kol nebus nuimtos minimos priesaikos.

Tos pačios Oberlin kolegijos studentų tarybos prezidentas Judd L. Kessler dar smulkiau nurodinėja blogąsias tų priesaikų puses. Jis atsiengia visą makartizmą erą ir nurodo, kaip šimtai nekaltų organizacijų bei pavienių asmenų buvo tirdomi, terorizuojami ir mėtomi iš darbų, ir net kalinami ar skiriami deportacijai. Tad priėmęs tą lojalumo priesaiką jaunuolis anksčiau ar vėliau gali pulti į tą kategoriją ir būti tardomas.

Ohio State universitetas, Columbus mieste, kur mokosi apie 26 tūkstančiai studentų, irgi atsiskakė priimti valdžios finansines paramas savo mokiniams, kol nebus nuimtos minimos priesaikos.

Kaip ir kuo šis ginčas baigsis, sunku numatyti. Tai parodys tik ateitis. Bet vienas aišku, — toks mokslieivių šelpimas neduos pagėdijamų pasėkmių.

J. Žebrys

Užsienio studentai J. Valst.

Pagal Tarptautinio Svietimo Instituto New Yorke davinius, per paskutinius akademinius metus, t. y. 1958 m. rugsėjo mėnesio ligi 1959 m. birželio mėnesio, daugiau kaip 57,000 studentų iš kitų kraštų studijavo Amerikos kolegijose, universitetuose ir profesinėse mokyklose.

Šis skaičius rodo 10% padidėjimą, palyginus su priešpaskutiniiais akademiais metais. Dauguma buvo studentai, gana didelis skaičius (apie 8,000) internų ir rezidentų ligininėse ir beveik 2,000 lektorių ar mokslininkų, kurie gavo paskyrimus Amerikos fakultetuose.

Studentai, atvykę iš daugiau kaip 130 įvairiausių kraštų, reprezentavo kiekvieną didesnę geografinę ir politinę sritį. Kaip ir anksčiau praėjusiais metais, daugiausia studentų atvyko iš Tolimųjų Rytų ir Lotynų Amerikos, negu iš kitų kraštų, o Kanada, ir vėl vienintelis toks kraštas, pasiuntė daugiausia studentų.

Iš Indijos, pavyzdžiui, praėjusiais metais buvo daugiau kaip 3,000 studentų. Iš jų 1,900 atvyko į Ameriką pirmą kartą. Iš visų studijavusių čia, dauguma buvo jau mokslines akademijas baigusiu ir įsigijusiu mokslinius laipsnius studentų. Indija šiuo atžvilgiu yra ypatinga tuo, kad beveik visi atvykę studentai dar nebuvo savo studijų baigę savo krašte.

Inžinerija vis dar yra labiausiai mėgiama (studijų kursas tarp studentų, o humanitariniai mokslai stovi antroje vietoje. Mokslo laipsnius įsigijusių tarpe pirmąją fiziniai ir natū-

raliniai mokslai kartu su socialiniais mokslais.

Į kur dauguma studentų vyksta? Pereitais metais visos 50 valstijų, Kolumbijos Disetriktas ir Puerto Riko buvo vizituojančių studentų šeiminkais. Tačiau į New Yorką ir į Kaliforniją jų vyko daugiau, negu į bet kurią kitą valstiją. Populiariausios kolegijos ir universitetai pirmojo vietoj buvo Kalifornijos universitetas, antrojo New Yorke universitetas, ir toliau rikiavosi Kolumbijos, Yale ir Harvardo universitetai.

Iš kitų daugiau mėgiamų universitetų vakariniame pakrastyje buvo Pietinės Kalifornijos universitetas ir Washingtono universitetas. Kitur Amerikoje Michigan, Minnesota, Indiana, Illinois, Texas ir Louisiana valstijiniai universitetai sutraukė didelių užsienio studentų skaičius.

American Council

PLECIAMA ĮMONĖ

Anykšėliai. — "Spartako" veltinių fabrike baigtas įrengti naujas įmonės pagrindinis korpusas. Čia sumontuotos įvairios sudėtingos mašinos ir agregatai. Tai bus stambiausia veltinių įmonė Pabaltijyje. Atidavus naudoti naują korpusą, 4 kartus padidės produkcijos gamyba. Čia bus gaminami ne tik veltiniai, bet ir pakinktinis bei statybinis vilokas.

Tacoma, Wash. — Popieriaus fabrike įvyko sprogiškas darbininkų užnamšė ir 6 sužeidė.

Prie esperanto kalbos šaltinių

1959 metus esperantininkai vadina dr. L. L. Zamenhofo metais. Mat, š. m. gruodžio 15 d. sukanka 100 metų, kai gimė pagalbines tarptautines esperanto kalbos kūrėjas dr. L. L. Zamenhofas.

Bulgarijos esperantininkai leidžia mėnesinį spalvotą žurnalą "Nuntepa Bulgario" ("Šiuolaikinė Bulgarija"). Šio žurnalo 1959 m. Nr. 1 yra dr. Daliboro Brozovičiaus iš Zadaros straipsnis "Zamenhofas ir lietuvių kalba." Šiame straipsnyje autorius, ieškodamas šaltinių, kuriuos Zamenhofas naudojo, kurdamas esperanto kalbą, tarp kitko, rašo: "Čionai dabar noriu tik įrodyti, kad Zamenhofas mokėjo nedidelę, bet lingvistikai labai svarbią lietuvių kalbą. Ši ta kalba, kuri su latvių ir mirusia senprisių kalba sudaro baltų kalbų šeimą, yra seniausia gyva indoeuropiečių kalba."

Toliau dr. Brozovičius rašo: "Mokydamasis lietuvių kalbos, aš jau pačioje pradžioje pastebėjau kai kurių panašybių į esperanto kalbą. Aiškiai matyti, kad Zamenhofas priesagą -op tiksliai paėmė iš lietuvių kalbos, pvz.: liet. *dvejopas* — esp. *duopas*, liet. *ketveropas* — esp. *kuaropas*. Svarbu, kad priesaga -op yra tik lietuvių kalboje.

Autorius, kalbėdamas apie dalyvius, sako, kad dalyvio elementą -nt iš visų gyvų Europos kalbų turi tik lietuvių kalba, ir duoda du pavyzdžius: *nesanti, mylinti*. Tai labai panašu į esperanto kalbos dalyvių galūnes, pvz.: *laboranta* — dirbas, -anti; *laboranta* — dirbes -usi ir t. t.

To paties bulgarų žurnalo 1959 m. Nr. 9 yra prancūzo dr. Andre Albault iš Tulūzos straipsnis "Prie esperanto k šaltinių." Autorius dėkoja redakcijai už dr. Brozovičiaus straipsnį apie Zamenhofą ir lietuvių kalbą, pritaria jo mintims, o pats rašo: "Aš noriu dar pacituoti *tuj*, kurio aš nerandu jokioj kalboj, tik lietuvių -*tuoj*. Be to, kažin ar forma *dži* nėra paimita iš lietuvių *ji* arba *jis*."

K. Papečkyš

MOKYKLOS. PENKIASDEŠIMTMEČIS

Ukmergė. — Želvos vidurinė mokykla pažymėjo savo 50-ąsias metines. Šiam įvykiui buvo skirtas jubiliejinis vakaras, kuriame dalyvavo buvę mokyklos auklėtiniai. Jie pasidalino atsiminimais apie metus, kartu praleistus už mokyklos suolo, apie mokslo draugus, žvavesius kovoję už Tarybų valdžią. Per pastaruosius dešimt metų mokyklą užbaigė daugiau kaip 250 jaunuolių ir merginų. Dabar daugelis buvusių mokyklos abiturientų dirba įvairiose liaudies ūkio ir kultūros srityse, mokosi aukštesiose mokyklose.

T. SAJUNGOJE RADO DEIMANTŲ PLOTUS

Maskva. — Tarybų Sąjungos geologai surado Rytniame Sibire deimantų plotus. Jau atidarytos kasyklos. Numatoma, kad š. m. laiku ten bus didžiausia pasaulyje deimantų gavyba.

"LAISVĖS" VAJUS

(Taša iš 1-jo pusl.)

Me.; A. Valinčius, Pittston, Pa., ir J. K. Alvinas, San Francisco, Calif.

A. Staniulis, Hampton, N. J., užsimokėjo \$25 į PRIETELIŲ KLIUBĄ.

BIUDŽETO SUKĖLIMUI 1960 METAMS

LLD 153 kp., San Francisco ir LLD 198 kp., Oakland, Calif.	\$101.67
Waterburio Draugai (per K. Stanislovaitienę) Illinoisaus draugas	56.25
Illinoisaus draugas	25.00
Per D. Elinskienės gimtadienį, Scranton, Pa. (klaidos atitaisymas)	15.00
J. Cedronas, Brooklyn, N. Y.	11.00
Antanas, Webster, N. Y.	11.00
Anna Yushka, Denver, Colo.	11.00
M. Arison, Stratford, Conn.	11.00
Wm. Goodis, Utica, N. Y.	10.00
F. ir O. Cerniaičiai, Maspeth, N. Y.	10.00
Brone ir Walter Keršuliai, Brooklyn, N. Y.	10.00
P. Valaitis, Brooklyn, N. Y.	6.00
A. Murel's, Chicago, Ill.	6.00
A. ir M. Balzar, Miami, Fla.	6.00
B. Ramanauskienė, Sellersville, Pa.	6.00
A. Sapiega, Troy, N. Y.	6.00
A. Klepasky, Somerville, N. J.	6.00
Frank Ivan, Roslindale, Mass.	6.00
P. Skeberdis, Miami, Fla.	6.00
J. Zove, Mexico, Me.	6.00
J. Rudman, New Haven, Conn.	6.00
M. Yezumskienė, Haverhill, Mass.	5.00
M. Narzeckas, Yonkers, N. Y.	5.00
P. Stankevičius, Los Angeles, Calif.	5.00
J. Purtikas, Pittsburgh, Pa.	5.00
S. Puidokas, Rumford, Me.	5.00

A. Staniulis, Hampton, N. J.	4.00
P. ir N. Ventai, Forest Hills, N. Y.	4.00
A. Sukis, Coal Center, Pa.	3.00
M. Bradauskas, Detroit, Mich.	3.00
P. Sungaila, Coal Center, Pa.	2.00
J. Linda, Douglaston, N. Y.	2.00
J. K. Mažukna, Pittsburgh, Pa.	2.00
A. Mitchell, Brooklyn, N. Y.	2.00
B. Lukas, Pittsburgh, Pa.	2.00
A. Iešmonta, Jamaica, N. Y.	2.00
Tilda V. King, San Francisco, Calif.	2.00
Mary Svetoka, Wilmerding, Pa.	2.00
Po \$1: W. Baltrušaitis, Brooklyn, N. Y.; A. Simokaitis, Great Neck, N. Y.; K. Rimkienė, Baroda, Mich.; M. Ginaitienė, Detroit, Mich.; A. Kuliesus, Maynard, Mass.; Anna Selvestrovich, Freeland, Pa.; B. Markus, J. Rudis, Methuen, Mass.; M. Patrick, Lawrence, Mass.; Alice Gegžnas, Phila, Pa.; J. Grayson, Pt. Pleasant, N. J.; J. Arbačiauskienė, Minersville, Pa.; L. Kasper, Cleveland, N. Y.; J. Marks, Yucaipa, Calif.; S. Raudonas, Barnegat, N. J.; J. Galmin, Dearborn, Mich.; W. Stadolnik, Lynn, Mass.; S. Skerston, Bridgewater, Mass.; S. Poskytis, Brooklyn, N. Y.; J. Laimikis, Detroit, Mich.; J. Grigas, P. Kmaras, K. Grakauskas, Brockton, Mass.; J. Kazulis, Stoughton, Mass.; Z. Klibienė, Cicago, Ill.; W. Grinkevičius, S. Zenis, V. Navickas, V. Misevičius, Norwood, Mass.; A. Pranskaitis, J. Roman, Mexico, Me.; J. Shemeth, W. Haven, Conn.; A. Makulis, New Haven, Conn.; J. Chappel, Hamden, Conn.; F. Linkauskas, Coal Center, Pa.; S. Yablunskienė, J. Benis, J. Vaitonis, M. Yanavic, J. Strelčiūnas, J. Vainoras, J. Norkus, S. Bagurskas, Pittsburgh, Pa.	2.00
C. Melnis, Pittsburgh, Pa., 50 c.	

Tai gražu vadininkų pasidarbavimas. Esame jiems dėkingi. Gražiai padarė ir tie viršminėti prieteliai, kurie nesigailėjo taip širdingai suteikti finansinę paramą savo laikraščiu. Bus daugiau.

Laisvės Administracija

Brockton, Mass.

Klaidos atitaisymas

"Laisvės" No. 89, gruodžio 18 d., korespondencijoje įvykus klaida. Yra išspausdinta, kad Royal Shoe Co., Whitman, Mass., užsadarė dirbtuvės duris, bet turėjo būti: Regal Shoe Co.

Jau pradėjome 1960 metų parengimus. Vyrų Dailės Grupė rengia "šurumburum". Parengimas įvyks šeštadienį, sausio 16 d., Lietuvių Tautiško Namo žemutinėje salėje. Pradžią 7:30 val. vakare. Įžanga tik 25 centai.

Taip pat ši grupė rengia ir koncertą su sokiais. Parengimas įvyks sekmadienį, vasario 21 d., tai yra prieš Washingtono šventę. Jis bus toje pat salėje.

LLD 6 kp. nutarė surengti parodymą paveikslų iš Lietuvos, kuriuos pareiškė vasarą nutraukė Dr. Stanislovaitis. Jie bus parodyti Liet. Tautiško Namo svetainėje, šeštadienį, sausio 23 d. Pradžią 7 val. vakare.

Kuopos nariai ilgai diskusavo apie filmų parodymą iš Lietuvos. Kaip žinia, J. Grybas turi naują prodektorių ir gražiai paveikslus parodo. Po diskusijų, filmų parodymo reikalas paliktas LLD 7-tai apskričiai, nes jų norės ir kitos kolonijos.

Kuopa nutarė užkviesti iš Worcesterio Aido chora, kad jis suvaidintų operetę "Išėivis". Tas parengimas įvyks pavasari.

Apie 20 LLD narių pasiūlymą duokles už šiuos metus. Jau parduota apie 20 "Vilnius" išleisto kalendoriaus. "Laisvės" vajuos eina pusėtinai gerai. Į LLD gauta vienas naujas narys.

Pas mus yra didelis susidomėjimas ekskursija į Lietuvą. Daugelis žmonių teiraujasi tuo reikalu, nori žinoti su kuo reikia susisiekti, kad ateinančią vasarą galėtų su grupe vykti į Lietuvą. Vien iš Montello susidarvė lietuvių grupė. Visi nori pamatyti tėvų žemę ir pasimatyti su giminėmis.

Geo. Shimaitis

Vengrų požeminių rūmų paslaptis

Pasakiskai gražūs požeminiai rūmai! Milžiniškos kolonos, spindėdamos akinančiu baltumu, jus sutinka prie įėjimo. Dvieji šimtų metrų gilumoje yra "Milžinių salė". Čia lengvai tilptų daugiaukštis pastatas: salės ilgis — 200 metrų, plotis — 60 ir aukštis 45 metrai. Šiame pasakų pasaulyje į jį žiūri šimtai įvairaus dydžio ir formos keistų figūrų. Štai karališkasis lietas; milžiniškas vėžlys, virš kurio iškėtė savo sparnus erelis; sustingę senovės kariai... Sunku patikėti, kad visi šie stebuklingi daiktai, sukurti be žmogaus rankų, kad jų nepalytėjo skulptoriaus kaltas. Tai — įdomiausias gamtos reikšmės, garšiosios Agteleko stalaktitų olos, kurios yra kalnuose, netoli nuo Budapešto.

Ištirtų olių ilgis šiuo metu viršija dvidešimt dešimt kilometrų. Prirėkė tūkstančių metų tam, kad krintantieji vandens lašai suteiktų įvairiausias formas esančioms olose stalaktitams ir stalagmitams. Mokslininkų nuomone, kai kurios "figūros" turi daugiau kaip šimtą tūkstančių metų. Įdomu,

E. Dambrauskaitė
LTSR Kultūros ministerijos
Rūmų mokymų skyriaus
viršininko padavėja

Kultūros ir meno švietimas Tarybų Lietuvoje

Vienas iš puikiųjų tarybinės valstybės pasiekimų — tai spartus socialistinio miesto ir kaimo kultūros kilimas.

Mūsų maža tarybinė respublika nusėta tūkstančiais kultūrinių įstaigų, kurių tinklas nuolat plečiasi.

Tarybų valdžios metais Lietuvoje įsteigta tūkstančiai kultūros švietimo įstaigų. Vien tik kultūros namų dabar turime 734, kai prieš dešimt metų jų buvo tik 24. Klubų-skaityklų skaičius išaugo iki 1,385, su tūkstančiais juose veikiančių įvairių ratelių ir šimtais tūkstančių dalyvių — muzikos, šokių, dramos, meno mėgėjų.

KULTŪROS DARBUOTOJAI

Kad visos meno ir kultūros įstaigos atliktų savo paskirtį, jose turi dirbti žmonės gerai susipažinę su kultūrinio darbo pagrindais, turį meninį išsilavinimą.

Čia svarbus vaidmuo tenka tarybinei meno mokyklai, pasiekusiai toliausius respublikos kampečius ir išauklėjusiai didelę armiją jaunų tarybinų meno specialistų.

Per pokarinį laikotarpį respublikoje įsteigta keletas dešimt meno mokymo įstaigų. Prieš penkerius metus buvo tik 15 meno mokyklų. Dabar jų turime 41. Jei buržuazijos valdymo metais Lietuvoje buvo tik viena konservatorija, aukštesnioji dailės mokykla ir viena vidurinioji muzikos mokykla, tai tarybinės valdžios metais meno mokyklų skaičius išaugo daugiau kaip 13 kartų.

MOKYKLŲ TINKLAS

Vien tik šiais metais atidarytos 5 vaikų septynmetės muzikos mokyklos — Švenčionyse, Kėdainiuose, Rasėniuose. Vievyje bei Pasvalyje. Kaune įsteigta antroji respublikoje 4-metė vaikų dailės mokykla. Pirmoji vaikų dailės mokykla

1958 m. buvo atidaryta Vilniuje, Nuo sekančių mokslo metų pradžios numatyta atidaryti vaikų dailės mokyklą Telšiuose ir Jurbarko, o Zarasuose ir Anykščiuose — vaikų muzikos mokyklas.

Šiuo metu respublikoje veikia 21 septynmetė vaikų muzikos mokykla (Sakių rajone Lenino vardo kolūkyje atidarytas vaikų muzikos mokyklos filialas), 2 vaikų dailės mokyklos, 5 muzikos technikumai, 2 taikomiosios dailės technikumai, kultūros švietimo technikumai, dvi specialiosios vidurinės muzikos ir viena dailės mokykla, keturios vakarinės keturmetės bendrojo muzikinio lavinimo mokyklos susugusios.

Valstybinė konservatorija ir Valstybinis dailės institutas, prie kurių veikia neakivaizdiniai ir vakariniai skyriai, ruošia aukštai kvalifikuotus specialistus.

Neakivaizdiniai skyriai veikia ir prie muzikos, dailės ir kultūros švietimo technikumų, kur darbo jaunimas mokosi neatsitraukiant nuo gamybos. Čia įgytas žinias pritaikydami praktikoje, sėkmingai kelia savo darbo srity meninį meistriškumą.

PARENGIMAS CHORVEDŽIŲ

Be to, siekiant patenkinti didžiulę klubinių įstaigų darbuotojų paklausą ir užpildyti spragas jų paruošime, šiais metais atidaryti prie devynių rajoninių septynmetėjų muzikos mokyklų vienerių metų chorvedžių parengiamieji kursai savi-valdybinių chor vadovams ruošti. Kursuose pradėjo mokslą 120 chorvedžių.

Visos šios meno mokymo įstaigos šiuo metu moko muzikos choreografijos, baletą, bibliotekininkystės, teatrinio meno ir dailės dalykų 6,560 moksleivių, kuriems dėsto virš 1,000 aukštai kvalifikuotų pedagogų, iš kurių 80 procentų yra baigę tarybines mokyklas.

TOLIMESNI UZMOJAI

Keliant toliau respublikoje kultūrinį lygį numatoma ateityje muzikos ir dailės mokyklų tinklą dar išplėsti, taip, kad kiekviename rajono centre vaikai turėtų savo muzikos bei dailės mokyklas. Vaikų muzikos ir dailės mokyklų, tikslas ir uždaviniai — duoti vaikams, lygiagrečiai besimokantiems bendrojo lavinimo mokyklose bendrą muzikinį ir dailės išsilavinimą, o drauge giliausius iš jų paruošti stoti į muzikos bei dailės technikumus.

Specialiosios vidurinės muzikos ir dailės mokyklos ruošia būsimuosius Valstybinės konservatorijos ir Valstybinio dailės instituto studentus. Šiose mokyklose moksleiviai gauna bendrąjį vidurinį ir specialųjį išsilavinimą.

Konservatorijos, Dailės instituto ir meno technikumų paruošti jaunieji specialistai kas metai papildomi mūsų koncertines, pedagogines, kultūros švietimo ir kitas liaudies ūkio šakas meninėms pajėgoms. Vien tik šiais metais mokyklos davė respublikai 18 muzikų, 85 dainininkus, 11 baletu specialistus, 132 bibliotekininkus ir 51 teatrinio meno darbuotoją, o per pokarinį laikotarpį 2,992 meno srities darbuotojus.

SPECIALISTŲ RUOŠIMAS

Tarybų Lietuvos liaudies ūkio vystymo septynmečio plane numatoma toliau žymiai plėsti ir gerinti meno mokyklose specialistų ruošimą. 1959-1965 m. Konservatorija, Dailės institutas ir meno mokymo technikumai šių specialistų išleis 5,370, tai yra 3,260 daugiau negu buvo išleista per praėjusį septynmetį.

Reikia pažymėti, kad ruošiant itin reikalingus mums aukštos kvalifikacijos meninius kadrus, didelę paramą Lietuvai teikia broliškuju respublikų, ypač Maskvos ir Leningrado aukštosios mokyklos, kurias per pokario laikotarpį bai-

Lietuvos aukštosios dvasininkijos balsas

Tarybų Lietuvos arkivyskupijų bei vyskupijų vyskupų ir kapitulinų vikarų (valdytojų) kreipimasis į Italijos, Prancūzijos, Vakarų Vokietijos ir kitų šalių katalikus

Dabar pasaulis pergyvena vieną rimčiausių istorijos momentų, kada sprendžiama žmonijos ateitis, — ar žengs žmonija savo pažangoje ir gėrbūvi ar žus branduolinio karo liepsnoje. Tarybų Sąjunga deda visas pastangas (Tarybų Sąjungos politika vedama ta kryptimi), kad visai panaikinus naujo karo pavojų ir kad niekada nebūtų drumsčiamas taikus žmonių sugyvenimas pasaulyje. Mūsų laudis kartu su savo vyriausybe įsitikinti, kad svarbiausia dabar pašalinti karo grėsmę ir visiems kraštams užtikrinti taiką bei saugumą. Kaip tik dėl to Tarybų Sąjungos vadovas N. S. Chruščiovas, kalbėdamas Generalinės Asamblėjos sesijoje ir pasiūlė įgyvendinti visuotiną ir visišką nusiginklavimą.

Dauguma tautų sveikina tokią perspektyvą. Tačiau vis dar yra tam tikrų sluoksnių, kurie stengiasi kurstyti visiems jau įkyrėjusi "šaltąjį karą" ir stiprinti ginklavimosi varžybas.

Mes negalime daleisti minties, kad Italijos, Prancūzijos, Vakarų Vokietijos ir kitų šalių katalikai, tokie, kaip ir mes, tikri krikščionys, nuosirdžiai tikintieji Kristų ir išpažįstantieji jo mokslą apie taiką, meilę ir draugiškumą, galėtų norėti tūkstančių miestų ir kaimų sugriovimo, milijonų žmonių mirties. Mes esame įsitikinę, kad jūs šito nenorite ir mes kviečiame jus veikliai įsijungti į darbą už taiką (kelti savo protesto balsus) prieš karo šalininku veiksmus ir savo rimtu darbu aktyviai prisidėti prie to, kad visur pasiliautų ginklavimosi varžybos.

Kristus mokė mus meilės, taikos ir žmoniškumo. Prisiminkime jo žodžius: "Palaiminti taikieji, nes juos vadins Dievo vaikais" (Mat. 5, 9). "Ramybė jums" — taip Kristus sveikino žmones ir tokį sveikinimo būda mums paliko.

Mes žinome, kad mūsų šventasis Tėvas popiežius Jonas XXIII smerkia rengiamą naujam karui ir galimybę panaudoti branduolinę energiją karo atveju, kad jis palankiai atsiliepė į Tarybų Sąjungos Vyriausybės vadovo N. S. Chruščiovo kelionę Jungtinėse Valstybėse ir yra įsitikinęs būtinumu derybų viršūnėse. Popiežiaus pareiškimuose mes matome raginimą aktyviai dirbantiems taikos labai prieš tuos, kurie būtinai nori sukelti naujo karo gaisrą ir pasmerkti žmoniją pražūčiai.

Bet per radiją mus pasiekia ir kitokie, tam tikros katalikų dvasiškių dalies, veiksmai, kuriais jie mėgina aiškinti šv. Tėvo kalbą kaip kvietimą būti tik stebėtojai tarp gėrio ir blogio vykstančių kovų.

Mes manome, kad tokie veiksmai prieštarauja šv. Tėvo kreipimuisi. Kodėl gi katalikai turi palikti tik stebėtojai? Kodėl jie turi likti pasyvūs, kad dauguma žmonių, nežūrint religinių įsitikinimų, kovoja už taiką ir karo trokštantieji, priversti nusileisti, nesigriebia ginklų?

"Dabar susidarė reikiamos sąlygos — sakė N. S. Chruščiovas XIV Generalinės Asamblėjos sesijoje — griežtam posukiui ir geresniam tarptautiniam santykiams, visiškam 'šaltojo karo' pašalinimui visos žmonijos interesuose."

Ir mes katalikai veikliai prisidėkime prie taikos stiprinimo, padėkime tautoms šitame kilniame darbe savo veiksmais ir maldomis. Iš gyvenimo patyrimo mes gerai žinome, kad tai visuomet reikalinga. Kai mes meldžiames Dievui "Kasdieninės mūsų duonos duok mums šiandien," mes taip pat uoliai dėl tos duonos darbuojames ir "kaktos prakaitė" tą duoną pelnome. Taip turėtų būti ir taikos reikale. Malda turi lydėti mūsų darbus taikos labui, stiprinti mūsų jėgas, mūsų ketinimus ir siekimus. Taika tai bendras gėris, už kurį galime ir privalome visi bendrai dirbti ir kovoti, nes taika reiškia gyvenimą, o gyventi žmogui leista tik vieną kartą ir kiekvienas mūsų savo gyvenimą privalome garbingai praleisti.

Mes kreipiamės į jus, vardan taikos ir žmonijos gelbėjimo iš baisių pasekmių, pakeiklime savo balsus prieš branduolinio karo ruošimą, už visišką ir visuotiną nusiginklavimą. Kartu su visais taikaus žemėje gyvenimo šalininkais dirbkime ir kovokime už tai, kad Dievo sukurtas pasaulis neišnyktų be pėdsakų.

Neleiskime, kad žemė paliktų siaubinga Chirosima! Težydi gyvenimas ir teskamba linksmas vaikų juokas! Talaimeina mus Dievas šitam kilniam darbui!

Vyskupas J. STEPONAVIČIUS
Vilniaus Arkivyskupijos ir
Panevėžio Vyskupijos
Apaštališkas Administratorius

Dr. J. STANKEVIČIUS
Kauno Arkivyskupijos ir
Vilkaviškio Vyskupijos
Kapitulinis Vikaras

Vyskupas P. MAZELIS
Telsių Vyskupijos
Kapitulinis Vikaras

Kan. J. MEIDUS
Kaišiadorių Vyskupijos
Kapitulinis Vikaras

Vilnius, 3 gruodžio, 1959 m.

kad Agteleko olose rasti Maskva. — Indijos ambasadoriaus žmogaus, kuris sadorius įteikė Chruščiovui prieš daugelį amžių čia slėpjamą, kad jis besilaukėsi nuo darganų, pėdsakai. kydamas Indonezijoje su J. A. stotų ir Indijoje.

Ku-kluks-klanas Afrikoje!

APGAVYSTĖ

"Pietų Afrikoje niekas nevaikšto alkanas: kiekvienas gali miegoti po stogu; ligoniai, seniai ir silpnieji yra rūpinimosi apgauti, švietimas greit plinta..." Perskaitęs šias eilutes, skaitytojas bus nustebintas. Ir jis pagalvos: gal būt, kalbama apie tam tikrą privilegijuotą gyventojų dalį? Bet sekancios eilutės jį dar labiau nustebins: "Pietų Afrikos darbo įstatymai nedaro jokių skirtumų remiantis odos spalva..."

Štai, pasirodo, kokia yra afrikiečio tikrovė Pietų Afrikos Sąjungoje. O jo ateitis dar puikesnė — jo laukia savivalda. "Iki šiol jis (afrikietis) per daug sunkiai rėmėsi baltųjų žmogumi; nuo šiol jam tenka išmokyti laikytis ant nuosavų kojų..."

Koks žurnalas, koks laikraštis propaguoja šį melą? Juk kiekvienam žmogui žinoma, kad pasaulyje sunku surasti blogesnes sąlygas už tas, kuriose gyvena čiabuviai Pietų Afrikoje.

Pasirodo, kad taip idiliškai aprašo afrikiečių gyvenimą V. K. Du Plessis — Pietų Afrikos Sąjungos pasiuntinys JAV. Tai Amerikos savaitraštis "United States News and World Report" išspausdino jo didelį straipsnį, pavadintą: "Štai kaip Pietų Afrika žiūri į savo rasinę problemą."

Du Plessio straipsnis mus domina dėl dviejų priežasčių. Pirmoje eilėje tai naujas dokumentas, atspindintis pagrindinius rasizmo politikos teiginius jau po to, kai Ganos sostinėje Akroje įvykusi Visos Afrikos konferencija visų 230 milijonų šio žemyno gyventojų vardu pareiškė, kad afrikiečiai nesiryžta daugiau taikstytis su rasizmu Pietų Afrikos Sąjungoje. Ir antra, kodėl rasizmo propaganda užsima vienas labiausiai paplitusių JAV ir visame "Vakarų pasaulyje" politinis žurnalas?

TIKROVĖ

Du Plessio žodžiais, jeigu kas ir kenčia nuo rasizmo, tai tik... europiečiai. O afrikiečius ši politika neva tik apsaugo nuo europiečių konkurencijos. Jeigu afrikiečiams uždrausta valdyti žemę "europiečių gyvenamose ribose," tai europiečiams uždrausta pirkti žemės afrikiečių rezervatuose. Tiesa, europiečiai, kurių Pietų Afrikos Sąjungoje yra 3 milijonai, valdo 88 procentus šalies teritorijos, 10 milijonų afrikiečių turi teisę tvarkyti ūkį žemėse, kurios sudaro tik 12 procentų teritorijos. Bet šiuos skaičius autorius nebando analizuoti. Nerašo jis ir apie tai, kad PAS vyriausybė įsako tai vienai, tai kitai afrikiečių genčiai palikti anksčiau dirbtas žemes, jeigu tik jos dėl ko nors įgauna vertę.

Panašiai Du Plessis teisiškai Pietų Afrikos valdžios organų politiką ir kitais klausimais. "Baltųjų rajonuose baltai neturi pilnų politinių teisių, bet ir baltai gyvenamuose rajonuose europiečiai neturi jokių politinių teisių." Afrikiečiai negali būti leidžiami atvykti į europiečių rajoną. Bet juk ir europiečiams uždrausta

be oficialių leidimų pasirodyti rezervatuose.

Rinkiminių teisių suteikimas afrikiečiams, teigia autorius, padarytų nepataisomą žalą visiems Pietų Afrikos gyventojams: "Kai kurie, tame tarpe ir komunistai, sako, kad klausimą (rasinį) išspręstų visuotiniai rinkimai. Tai reiškia suteikti balsavimo teisę kiekvienam pilnamečiui, nori jis to ar nenori!!! Trumpiau kalbant, tai reikštų tvarkos ir teisėto valdymo Pietų Afrikoje galą, savizudę baltiesiems gyventojams."

Istatymai dėl "baltosios rasės" grynumo, draudžiantieji mišrias vestuves ir nevestuvinius ryšius, pasirodo taip pat priimti neeuropiečių interesais, nes, matote, europietis pagal įstatymą gali turėti tik vieną žmoną, o afrikiečiams rezervate apribojimo nėra. Tikrumoje gi afrikietis rezervate negali išmaitinti ir vienos žmonos, o šalyje esantieji apie pusantro milijono mulatų — tai rezultatas fakto, kad dvarininkai — būrai ir anglai — įrengė vergių-afrikiečių haremus.

Visame straipsnyje autorius siekia įrodyti, kokią didelę naudą afrikiečiams davė vyriausybė. Autorius nę karto nevertuoja žodžio "afrikietis" — tik "bantu." Ir ne atsitiktinai. Štai jau metai, kaip dabartinis PAS ministras pirmininkas Ch. F. Farvudas paskelbė karą terminui "afrikietis." Atėmė iš čiabuvių jų šalį, kolonizatoriai siekia atimti iš jų net teisę vadintis afrikiečiais.

ZIAURI PADĖTIS

Du Plessio nelaimė, greit po to, kai pasirodė jo straipsnis, Afrikos ir ne tik jos, visuomenę sujudino naujas smurto demaskavimas Pietų Afrikoje. PAS aukščiausiojo teismo posėdyje advokatas Maizelsas, nepabijojęs Du Plessio bendraminčių keršto, visu balsu pareiškė apie priverčiamąjį darbą, kuris viešpatauja "baltųjų" žemvaldžių ūkiuose. Skandalas buvo toks didelis, kad vyriausybė buvo priversta leisti afrikiečių šeimoms susisiekti savo tėvus, vyrus, sūnus, priverstinai nugabentus dirbti į europiečių ūkius.

Ir štai šalis pradėjo sužinoti kraują stingti priverčiančius faktus. Pasirodė, kad fermeriai — europiečiai tyčia žalojo savo darbininkų kojas, kad šie negalėtų pabėgti. Daugybė afrikiečių mirė nuo smūgių. Apie jų mirtį nežinojo nei gyventojai, nei policija.

Anglų laikraštis "News Chronicle" rašė, kad moterų žygis į Transvalio farmas ieškoti savo vyrų ir sūnų vyko su griežtu šūkiu: "Gražinkite juos gyvus!" Dėl visų žiaurių nusikaltimų visų pirma kalta šalies vyriausybė. Tai ji dar prieš dešimt metų leido fermeriams statyti privačius kalėjimus ir pirkti iš departamentu kalėjimo afrikiečius, nuteistus už tokius "nusikaltimus," kaip buvimas gatvėje nenustatytu laiku, įstatymų dėl leidimų pažeidimas.

Du Plessio straipsnis rodo, kad PAS valdantieji slaukoniai, kurių aktyve vyksta esminiai pasikeitimai "juodajame" žemyne ir

auga nepriklausomų Afrikos valstybių skaičius, nieko nesuprato ir nieko neišmoko.

BEVEIK KAIP AMERIKOJE

Autorius lygina PAS ir JAV, sprendžiant rasinę problemą. Jis, tiesa, randa čia kai kuriuos skirtumus, bet pažymi, kad tai yra todėl, kad JAV "baltieji" sudaro apie 90 procentų visų gyventojų, o ne 20 procentų kaip PAS.

Tačiau bendro pažiuoroje negrūs šiose šalyse daugiau negu skirtumų. Apie tai kalba vis nauji ir nauji faktai. Šių metų pavaršį Capetowne buvo sugriautas keturių profsąjungų patalpos ir ant griuvėsių atsirado užrašas: "Afrikos pažangių žurnalų redaktoriai vis dažniau išgirsta per telefoną ku-kluks-klaniečių grasinimus: "Saugokis, tu sekantis sąrašas..."

Bet Fervudo režimo rėmimas JAV valdantiesiems sluoksniams turi ir pavojingą pusę: jis kompromituoja JAV afrikiečių aktyve. Matyt Amerikos negro piešinys, kuris buvo išspausdintas Pietų Afrikos laikraštyje "New Age," atvėrė akis daugeliui afrikiečių.

Paraše prie piešinio, pavadinto "Už tai Amerika sukausto grandinėmis," sakoma, kad Alabamos valstijoje piešinio autorius — profsąjungų darbuotojas negras Ežburis Hovardas buvo nuteistas dviem mėnesiams kalėjimo grandinėse. Jį nuteisė pagal įstatymą, draudžiantį "begėdiškus, nevalyvus, pornografinius ir šmeižikiškus leidinius." Prie kalėjimo Hovardą užpuolė chuliganų gauja. Jie sumušė jį ir jo sūnų, bandžiusį apginti tėvą. Hovardą sumušė taip, kad jo galva ir kaklą reikėjo 16 vietų susiūti. Ar tai buvo apie 15 policininkų, bet jie priėjo prie įvykio vietos tik po to, kai chuliganai (40 žmonių) išsikirstė, ir tik tam, kad sumintų sūnų, kaip pažeidusį tvarką.

1959 metų pradžioje "United States News and World Report" išspausdino straipsnį, formaliai smerkiantį Pietų Afrikos rasizmą. Bet po kurio laiko, įsitaikdamas Amerikos rasistams, jis išspausdino minėtąjį Du Plessio straipsnį. Matyt, teisingai rašė laikraštyje "News Age" amerikietis R. Foset iš Washingtono, kad "iš Amerikos negalima sužinoti tiesos apie Pietų Afrikos rasizmą."

Reakcinė JAV spauda nuolat rekia apie savo objektyvumą. Bet ar padėkos žurnalui "United States News and World Report" skaitytojais už tai, kad jis dar kartą norėjo juos apgauti, nuslėpdamas tiesą apie gėdingą PAS vyriausybės politiką?

"Valstiečių laikraštis"

SENIAUSIA KLĖTIS

Pasvalys. — Seniausias ūkinis pastatas Pasvalio rajone yra Menikūnų apylinkėje Develtonių kaime. Tai kolūkiečio J. Marcinkėvičiaus sodyboje stovinti 173 metų klėtis. Virš klėties durų yra išpauostyti skaičiai "1786." Klėtis pastatyta iš eglių rąstų, naudojantis tik kirvį. Klėtis dar ir dabar naudojama ūkiniam reikalams.

"DANGUS ŽEMĖJE"

"Neramus pasidarė viešpats dievas. Danguje, pačioje jo panosėje, stebimi neaiškūs ir labai įtartini reiškiniai. Kažkokie ligi šiol nematyti ir tikrai ne dievo rankų suverti kūnai, palikę senutę Žemę, vis dažniau pasiekia viešpaties valdas, nuolat drumsčia dangiškąją ramybę. Neregėtas, negirdėtas dalykas: štai neseniai netoli Saulės atsirado net nauja planeta!"

Tokių pasakojimų prasižada dailininko — karikatūristo L. Rymeikūno piešinių leidinys, kurį išleido Valstybinė politinės ir mokslinės literatūros leidykla.

Aktualios pasakos forma autorius pasakoja ne žodžiais, o piešiniais.

— Mano įsakymu jūs komandiruojami į Žemę, — vaizduoja pirmas piešinys dievą ir jo komandiruojamuosius — tūlą "šventąjį" kadaisė gyvenusių Žemėje, ir jo palydovą — "angelą sargą". Jų uždavinys — išaiškinti, pagaliau, kas gi darosi toje nepaklusnioje Žemėje!

Ir štai jie su tuo uždaviniu keliauja po Žemę. Čia "tūlas šventasis" susiduria su įvairiausiais netikėtumais:

"Velias boba pasiverdė!" — sako jis, pamatęs traktorių su traktorininke; "Koks smakas!" — stebisi "šventasis", pamatęs laukuose kombainą; "Veržiasi pragaro ugnis!" — rodo jis "angelui sargui" fabriks su rūkstančiais kaminiais;

"Čia idomu, kaip danguje" — šaukia "šventasis", patekęs į futbolo rungtynes... Aktualūs yra kai kurie piešiniai, vaizduojantys "šventojo" susitikimą su kunigu.

"Tai mūsų aktyvas"

"O tai — pasyvas"

"Tai mūsų aktyvas" — rodo kunigas savo senstėjusias davatkėles. "O tai — pasyvas" — matome piešinyje jaunimą ir kitus darbo žmones, einančius į kultūros namus (žiūr. pieš.).

Šiais bei kitais sąmojiniais piešiniais autorius ne tik išjuokia religinius prietarus, bet ir parodo prasmingą, verdantį gyvenimą Žemėje. Žmogus savo protu ir darbu be jokios pagalbos pakeičia ne tik Žemės paviršių — jis sėkmingai veržiasi ir į kosmoso erdves. Juokingai atrodo dangaus pasiuntiniai naujame, laisvame nuo prietarų gyvenime. "Šventasis" negali atpažinti tos žemės, kuria

jis "kažkada yra palikęs"... Veltui dangus svaido žaibus savo pasiuntiniais. Veltui laukia viešpats dievas jų sugrįžtant, — kita, prasmingą dangų sukurtą žmogaus rankomis, jie surado Žemėje, — taip baigiasi piešiniais papasakota aktuali pasaka.

Leidinyje yra 74 piešiniai — karikatūros.

ZINIOS IS LIETUVOS NAMAI KOLŪKIEČIAMS — IŠSIMOKĖTINAI

Anyškščiai. — Savo kolūkiečiams namų statybą kreditan organizavo "Lenino keliu" kolūkių valdyba. Gyvenamiesiems namams statyti sudaryta atskira brigada. Kolūkis išskiria statybines medžiagas. Toks namas parduodamas kolūkiečio šeimai išsimokėtinai 5-10 metų.

Pernai tokiomis sąlygomis naujus namus gavo kolūkiečių V. Rudokienės, B. Budreikos, A. Dagio, S. Rimkaus ir kitos šeimos.

Visuomeninėms lėšoms namus kolūkiečiams taip pat stato "Anykščių šilelio", "Pergalės" ir "Paryžiaus komunos" kolūkiai. Praėjusiais metais iš vienkietų ir kolūkinės gyvenvietės persikėlė 70 kolūkiečių šeimų.

ZALGIRO MŪŠIO JUBILIEJUS

1960 metų liepos 15 d. sueis 550 metų nuo tos dienos, kai lietuvių, rusų, lenkų, ukrainiečių, baltarusių, čekų ir kitų tautų jungtinės jėgos sutriuškino teutonų ordiną. Pergalė prie Zalgirio suvaidino nepaprastai didelį vaidmenį Pabaltijo ir slavų tautų istorijoje. Zalgirio mūšis vieniems laikams pakirto kryžiuočių ordino jėgas ir ilgą laiką sustabdė vokiškųjų feodalų veržimąsi į Rytus.

Lietuvoje ruošiamasi pažymėti šį įvykių jubiliejų. Zalgirio mūšio 550-ąsias metines lietuvių tauta pažymės kaip tautų draugystės šventę, kaip įvykių didžios draugystės, kuriuos šaknis glūdi gilioje senovėje, gairė.

Dar 1959 m. spalio mėnesį respublikos Mokslo akademijos prezidentas priėmė nutarimą pažymėti 550-ąsias metines. Pagal šį nutarimą numatoma stambiausiose respublikos miestuose surengti vakarus, populiarias mokslininkų paskaitas apie istorines pergales reikšmę. Vilniuje įvyks mokslinė konferencija, skirta jubiliejinei datai, bus atidaryta medžiagos, pasakojančios apie lietuvių ir slavų tautų bendrą kovą prieš riterių ordinus, paroda. Šiam įvykiui skirtas paskaitas visoje respublikoje rengs Politinių ir mokslinių žinių sklaidimo draugija.

Lietuvos TSR Mokslo akademijos Istorijos institutas baigia ruošti spaudai mokslinį darbą "Lietuvių kovą prieš kryžiuočius," kuriame pirmą kartą taip plačiai bus nušviesta lietuvių tautos kovų prieš teutonų ir Livonijos ordinus istorija nuo XIII amžiaus pradžios iki XVI amžiaus. Numatoma rinkinyje pateikti dokumentus ir medžiagą, liečiančią istorinę pergalę prie Zalgirio, kuri buvo pasiekta bendra slavų ir lietuvių tautų kovą prieš svetimus grobikus.

Lietuvos Politinių ir

NAUJOS KNYGOS

"APIE RELIGIJĄ"

Parašė J. Jaroslavskis

Šiame leidinyje spausdinami jo straipsniai ir kalbos, kuriuose aiškina maršizmo — leninizmo pažiūrą ir religiją. Autorius atskleidžia religijos antimoksliskumą, jos išnaudotojišką pobūdį. Knygoje taip pat spausdinamas darbas "Kaip gimsta, gyvena ir miršta dievai ir deivės," kuriame nagrinėjami religijos atsiradimo ir jos istorijos klausimai.

Išleido Valstybinė politinės ir mokslinės literatūros leidykla, 1959 m. 712 psl. 7,000 egz.

"SVEIKATOS APSAUGA LIETUVOJE 1918-1919 METAIS"

Parašė V. Micelmacheris

Nagrinėdamas šio laikotarpio sveikatos apsaugos organų darbą, autorius aprašo, kaip buvo vykdoma medicinos kadrijų įstaigų apskaita ir tvarkymas, kovai su epidemijomis, motinų ir vaiko sveikatos apsauga, sanitarinis švietimas ir daug kitų priemonių, padėjusių pagerinti sveikatos apsaugą Lietuvoje. Brošiuroje pasakojama apie kelis to meto žymius gydytojus (A. Domaševičių, B. Burbaitę-Eidukevičienę, S. Matulaitį, P. Avizonį, P. Mažylį, V. Kuzmą).

Išleido Valstybinė politinės ir mokslinės literatūros leidykla, 1959 m. 76 psl. 3,000 egz.

"SVEIKATA IR SUSIRGIMAI"

Knygos autoriai — Lietuvos medikai — supažindina skaitytoją su įvairiomis ligomis, duoda praktiškų patarimų, kaip kovoti su dažniausiai pasitaikančiais susirgimais ir kaip slaugyti ligonį namuose. Atskiruose knygos skyriuose pasakojama apie atominės energijos panaudojimą diagnostikai ir gydymui, apie fizikultūros reikšmę žmogaus sveikatai.

Išleido Valstybinė politinės ir mokslinės literatūros leidykla, 1959 m. 359 psl. 10,000 egz.

"APIE MOKSLEIVIŲ ESTETINĮ AUKLĖJIMĄ"

Parašė M. Bagdonaitė

Knygoje apibendrinamas Vilniaus Salomėjos Nėries vardo vidurinės mokyklos darbo patyrimas estetiškai auklėjant mokinius. Autorė plačiai pasakoja apie estetinio auklėjimo formas, kurios naudojamos ne tik mokykloje, pamokų metu, bet ir užklasiniame darbe, rašo apie mokyklos bei šeimos aplinkos, vyresniųjų asmeninio pavyzdžio reikšmę estetiškai auklėjant mokinius.

Knyga išleido Valstybinė pedagoginės literatūros leidykla, 1959 m. 116 psl. 3,000 egz.

"KIAULIŲ AUGINIMAS, LAIKYMAS, ŠERIMAS"

Parašė V. Ricė

Sios knygos autorius — kaulių auginimo specialistas daktaras Verneris Ričė.

Išleido Valstybinė mokslinių žinių sklaidimo draugija išleido istorijos mokslų kandidato M. Jučo

cė — vadovauja Rulsdorfo populiarą brošiūrą apie Zalgirio mūšį.

(VDR) mokslinio tyrimo įstaigai. Čia pasiekta nemaža laimėjimų tiriant kaulininkystės išvystymo klausimus. Šis leidinys — tai sutrumpintas knygos iš vokiečių kalbos vertumas. Knygoje plačiai aprašomas patyrimas atrenkant ir auginant veislines produktyvias kiaules bei kulių-reproduktorius, pasakojama apie pašarus, kaulių šėrimą ir penėjimą. Aprašomas taip pat vokiškosios kaulių veislės.

Išleido Valstybinė politinės ir mokslinės literatūros leidykla, 1959 m. 196 psl. 6,000 egz.

"RASTAI"

Stambiam "Raštų" tome pirmą kartą pilnai paskelbtas vieno žymiausių XIX amžiaus pradžios demokratinės krypties lietuvių rašytojų Dionizo Poškos literatūrinis palikimas: grožiniai kūriniai, straipsniai, laiški ir kt. Visa medžiaga pateikta originalo ir dabartine literatūrine kalba. Knygoje yra bibliografiniai, tekstologiniai ir kiti paaiškinimai.

Išleido Valstybinė grožinės literatūros leidykla, 1959 m. 744 psl. 3,000 egz.

"ERSKETROŽĖ"

Parašė A. Jonynas

Eilėraščių knygutė vaikams. Joje apdainuojamas tarybinių vaikų gyvenimas, tautų draugystė, šaunus komjaunuolių darbas plėtininėse žemėse.

Išleido Valstybinė grožinės literatūros leidykla, 1959 m. 72 psl. 25,000 egz.

"APKASŲ GĖLES"

Parašė V. Rudokas

Tai eilėraščių rinkinys. Jame poetas šlovina rūsčių pokario metų jaunųjų, perėjusių karo ugnį tarybinį karį. Daugelis eilėraščių atspindi žmonijos kovą už taiką. Leidinį iliustravo dailininkas St. Krasauskas.

Išleido Valstybinė grožinės literatūros leidykla, 1959 m. 120 psl. 5,000 egz.

"NEMUNO VINGIUOSE"

Parašė A. Matutis

Knygoje — albume nuotraukos pasakoja apie liaudies apdainuotą mėlynąjį Nemuną, apie didvyrišką liaudies kovų paminklus — panemunės pilis, žuvusių kovotojų dėl Tarybų valdžios kapus, Dainavos sostinę Alytų, Druskininkų kurortą, Kauną ir t. t.

Išleido Valstybinė politinės ir mokslinės literatūros leidykla, 1959 m. 307 psl. 12,000 egz.

DAUGIAU JAV LEKTUVŲ ATSKRIDO Į ANGLIJĄ

Londonas. — Dar 22 Jungtinių Valstijų bombonešiai ir mūšio lektuvai iš Francūzijos atskrido į Angliją. Jie nusileido JAV karo bazėje netoli Lakenheath, Mat, Francūzija nesutiko, kad jie jos teritorijoje būtų ir nepasiduotų francūzų komandai.

Daugiau įvairių parengtų laisvės nauda!

4 psl. Laisvė (Liberty) Antradienį, sausio (Jan.) 12, 1960

Clevelando lietuvių progresyvių draugijų istorija

(Tęsa)

Advokato žodis išsipildė, byla laimėjome. Advokatai mums kainavo \$600, bet čia irgi suradome išeitį. Stojome visi 37, nuosirdžiai prie darbo, surengėme šaunų koncertą, tikėtus paskleidome kuo plačiausia. Kurie laikas leido, išvykome su jais ir į kitas kolonijas, ir visur radome mūsų reikalui šilto pritarimo, — taip, kad visos mūsų vilts ir siekiai išsipildė su kaupu. Byla tapo priduta 1928 metais birželio 6 d. ir Common Pleas teismabuti su teisėju Thomas M. Kennedy. Teismas atsidarė birželio 12 dieną ir tęsėsi tris dienas. Pildomosios Tarybos advokatas E. Ginsberg gynė juos, pirmesdamas mums visokias prasimanytas kaltes, kad SLA kuopai mes esą neapkenčiami, pasirenę 14 kuopą sugriauti, esą agresoriai ir tam panašiai.

Ištraukos iš mūsų advokatų kalbų:

—Kaip ponas Ginsberg galėtų įrodyti, kad tie žmonės galėjo būti neapkenčiami, jeigu šiais, 1928 metais, su didele balsų didžiuma jie buvo išrinkti į 14-os kuopos valdybą? Kaip Pildomoji Taryba galės įrodyti, kad kandidatai į šių metų valdybą buvo suspenduoti, kada už juos balsavo, kuomet duoklių knygos parodo, kad jie buvo pilnai užsimokėję?

Antrasis mūsų advokatas įrodinėjo, kad ir tarpe "agresorių" yra daug gerų žmonių. "Šituos žmones jūs vadinate agresoriais ir daugetis iš apšauktų agresorių yra tie, kurie gina darbo žmones nuo išnaudojimo. Mes ir šiandien lenkime galvas, prisimintę T. Jeffersono prakilius darbus, nuveiktus dėlei Amerikos žmonių. Tačiau ir tuomet Jeffersoną vadino agresorium".

Ir per 3 dienas SLA Pildomoji Taryba su savo advokatu kaišiojo prieš mus visokias neteisybes, kad išmesti 37, pažangiųjų narius iš 14 kuopos, kad ilgiau pasilaikyti tose šiltose vietose.

Ištraukos iš teismo nuosprendžio

Skundėjai inėšė šią bylą į teismą su teisingais įrodymais, kad SLA Pildomoji Taryba neturėjo pamato, SLA konstitucija nei kitos taisyklės nedavė jiems galios išmesti tuos 37 narius iš SLA 14-tos kuopos. Todėl skundėjams turj būti atsteigtos visos teisės, ir bėgyje 30 dienų ar taip greitai, kaip jie užsimokės visus jiems privalomus mokesčius. Ir toliau nuspręsta ir įsakyta, sakė teisėjas, kad skundėjai turi atgauti savo išlaidas, ir apsigynėjai taipgi užsimokės savo lėšas. O jeigu apsigynėjai apeliuos savo bylą, turės užsistatyti kauciją.

Kaltinamieji neprisipažino kaltais.

Thomas M. Kennedy, teisėjas. Gordon & Gordon, skundėjų advokatai. E. Ginsberg, apsigynėjų adv. SLA Pildomoji Taryba, pralaimėjus byla su pažangiųjų 14 kuopos nariams, tęsė disorganizacijos darbus ir kitose kuopose. Kur tik jautė pasireiškiančią pažangiųjų vadovybę, ten mojos sukelti suirutę, ku-

rios pasėka buvo kuopų skaldymas. Tam darbui Pildomoji Taryba pasamdė nuolatinį organizatorių, irgi clevelandietį, Antaną Žuką. Jis važinėjo po kuopas ir jas skaldė.

Pasimokius iš nepasisekimų 14 kuopoje, Pild. Taryba pakeitė taktiką. Vietoje bandyti išmėtyti pažangičius, pradėjo iš tokių kuopų traukti savuosius. Ištraukia keletą saviškių, iš kuopos ir sutveria naują kuopą. Tai buvo daroma pasirušimui 1930 metų seimui Chicagoje. Bet nežiurint tų visų pastangų, kurios nešė didžiausius nuostolius Susivienijimui Lietuvių Amerikoje, 1930 metų seime jie vistiek delegatų didžiūmos nesudarė. Tai matydama, Pildomoji Taryba su savo sekėjais pasirinko geriau suskaldyti SLA, negu užleisti vadovybę delegatų didžiūmai. Jie su policijos pagalba pašalino visus pažangiuosius delegatus, o su jais kartu ir virš 4 tūkstančių narių. Tuomet jie laikė savo seimą. O išmestieji delegatai, susirinkę atskirai, paruošė pamatus Lietuvių Darbininkų Susivienijimui.

Siems seimams praėjus, visose kuopose vyko tikras persiorganizavimo procesas. Nariams buvo leista pasirinkti, kuriame susivienijime jie nori prigulėti. Daugiausia narių perėjo į LDS. Iš SLA 136 kuopos — iš arti šimto narių kuopoje liko tik apie tuzinas. Kiek mažiau perėjo iš SLA 14 kuopos. Iš šių kuopų pasitraukė nariai sudarę LDS 55 kuopą, kuri greitai laiku išaugo iki arti 300 narių kuopą. Pasitraukę nariai iš SLA 362 kuopos Collinwood miesto dalyje, sudarė LDS 44-tą kuopą. Šioji kuopa nebuvo skaitlinga nariais, ir po kiek laiko prisijungė prie 55-tos kuopos. Kiek vėliau Corlett miesto dalyje susitvėrė vien Moterų LDS 138 kuopa, kuri irgi nedarė didelio progreso ir po kiek laiko irgi prisijungė prie 55-tos kuopos.

Iš čionai augusių jaunuolių tapo sutvėrta LDS 201 kuopa. Šioji kuopa išaugo iki 100 narių. Ji puikiai veikė ir visose sporto šakose. Tačiau reakcijai užėjus ir didžiūmai veiklesniųjų narių pasitraukus, sumažėjo ir veikimas, nors kuopa dar ir dabar gyvuoja. Nuėmus LDS nuo subversyvio listo, veikimas kiek gerėja ir visose kuopose. Reikia tikėtis, jog su laiku ir žymiai pagerės.

Laikė antrojo pasaulinio karo 36 jaunuolių kuopos nariai buvo įvairiuose karo frontuose, o likusios merginų narės ne tik kad su visais kariais palaikė susirašinėjimo kontaktą, bet rengdamos visokias pramogas sukėlė tiek finansų, kad kiekvienam kariui, sugrįžus, jos įteikė po karo boną \$25 vertės. Karui užsibaigus sugrįžo jie visi sveiki, tik vienas su kiek sužeista koja.

Visiems kariamams sugrįžus, merginų pastangomis jiems buvo suruošta graži puota. Tai iš tiesų buvo jaudinantis momentas, kuomet kiekvienas jų pasakojo savus patyrimus karo frontuose (o tie frontai buvo išmėtyti po visą pasaulį).

LOKALINĖS PAŠALPOS DRAUGIJOS

Pabaigoje aštuoniolikto šimtmečio, o dar ir pradžioje devyniolikto, buvo dar maža lietuviškų draugijų. Tiesa, gyvavo Susivienijimo Lietuvių Amerikoje kuopos, bet ir tos dar nebuvo skaitlingos. Clevelande jau gyvavo SLA 14 kuopa. Šios kuopos susirinkime 1909 metų kovo 7 d., baigiant susirinkimą, kilo sumanymas įsteigti tautišką pašalpos draugiją, kurios pamatinis tikslas, be pašalpos ligoje, būtų remti visus tautinius užmojus. Po plataus apkalbėjimo vienbalsiai nutarta įsteigti Dr. Vinco Kudirkos Pašalpinę Draugiją. Ant vietos susirašė 18 narių ir išrinko komisiją iš 6 narių visos draugijos reikalus sutvarkyti. Į komisiją išrinkti T. Gricius, P. Šukys, A. Aukštuolis, J. Cečeta, A. Šimkūnas ir P. Povilonis.

Šioji draugija buvo įkurta ant tautiškų pamatų. Toji visą savo gyvavimą ir laikėsi. Tačiau joje prigulėjo nemaža pažangiųjų. Nežiūrint, kad pažangiečiai visuomet buvo didelėje mažumoje, o taipgi ir vietinės "Dirvos" štabo bei jos sekėjų buvo perstatomi kuopose "tautos priešai", bet nariuose jie turėjo pasitikėjimą, taip, kad keliais atvejais jie užėmė draugijoje valdyboš vietas. Pavyzdžiui, 1922 m. pirmąkart buvo išrinktas K. Valaika, fin. sekretorium J. Žebrys, protokolų sekretorium J. Intapas. Sekamais metais pirmininko vietą užėmė J. Žebrys. Tais metais ypatingai keletas pasimojimų skirt nemažas sumas pinigų iš izdo "tautiniams reikalams," kaip tai Lietuvos šauliams, Geležiniam Vilkiui ir tam panašiems tikslams, negavo didžiūmos našu.

Turint tautišką Dr. V. Kudirkos Pašalpos Draugiją, tautininkų tarpe mašei reikalas išleisti Dr. V. Kudirkos raštus. Bet tuo negalėjo užsiminti pašalpos draugija. Reikėjo ieškoti kitos išeities. Išeitis buvo surasta. 1911 metų gegužės mėn. tapo suorganizuota Tėvynės Mylėtojų Draugija, kurios pagrindu iš tikslas buvo knygu leidimas. Pažangiečiai prie šios draugijos nesidėjo. Jie nepasitenkino nei Dr. V. Kudirkos pašalpinės draugijos vadovybe. Pažangiųjų tarpe kilo mintis kurti laisvą darbo žmonių reikalus ginančią pašalpos draugiją, kurios tikslas būtų rengti prakalbas, prelektijas; žodžių sakant, skleisti abelną darbininkiską apšvietą.

1913 metų spalio 19 dieną iniciatyva drg. S. Seimano tapo sušauktas (jo namuose) susirinkimas, kuriame dalyvavo sekami nariai: S. Seimonas, J. Janukaitis, J. Stripeika, K. Elmanas, A. Smigelskis, J. Dovydaitis, S. Šlekys, J. Pretkus, J. Senkus ir J. Kemerziūnas (pirmieji 4 dar gyvi). Po plataus apkalbėjimo, nutarė sutvėrėti Laisvės Pašalpinę Draugiją ir ant vietos išrinko naujos draugijos valdybą. Pirmininku A. Smigelskis, užrašų sekretorium D. Pretkus, finansų sekretorium J. Kemerziūnas, izdi-

ninku J. Senkus. Visi susirinkusieji užsimokėjo po \$1 ir pavedė valdybai sutvarkyti visus kitus draugijos reikalus. Taipgi nutarta į draugiją priimti ir moteris lygiomis teisėmis.

Kad laikas tokiai draugijai gyvuoti buvo pribrendęs, tai parodo nepaprastas jos augimas narių skaičiumi. Štai kiek narių įsirašė sekanciuose susirinkimuose: lapkričio 16 d.—24 nariai, gruodžio 28 d.—26, sausio 25 d. (1914 m.) — 17, kovo 22 d.—11, balandžio 26—7 nariai, ir tt. Ši Laisvės pašalpinė draugija nuo pat jos įsikūrimo nesitenkino vien tik narių pašalpomis ir pomirtinėmis. Ji iš karto įsijungė į progresyvių draugijų eiles ir kartu su jomis dalyvavo visose darbo žmonių reikalų kovose iki paskutinio savo gyvenimo dienų. 1945 metų gegužės 23 dieną visų narių specialiame susirinkime vienbalsiai nutarta susijungti su Lietuvių darbininkų pašalpinę draugija ir toliau tuo vardu vadintis, tai yra su ta diena Laisvės pašalpinę draugija nustojo egzistavus.

LIETUVIŲ DARBININKŲ LAISVĖS PAŠALPINĖ DRAUGIJA

Šios draugijos istorija yra kiek painesnė ir įdomesnė. 1917 metais iškurta atsibastė į Clevelandą neprigulmingas kunigas J. E. Strazdas ir ėmėsi organizuoti čia neprigulmingą parapiją. Darbas jam buvo nelengvas. Kaip žinoma, Romos katalikų bažnyčios parapijonai tokioms parapijoms labai priešingi ir prie kiekvienos progos motkosi joms pašoti kelią. Tik kur pasireiškia didelis nepasitenkinimas vietos kunigų darbe, vienas kitas parapijonas nuslysta prie taip vadinamų "nezalezninkų." Kunigui Srazdui prisiėjo sau parapijonų ieškoti kiek laisvesnių žmonių tarpe. Jo parapijoje pastogę rado ir visai atvirų laisvamanių. Todėl jo parapijos ir vėliau sukurtų draugijų likimas buvo panašus kaip ir statomo namo ant ledo.

1917 metų gruodžio 23 d. parapijonų susirinkime kilo sumanymas sutvėrti pašalpos draugiją, ir ant vietos tapo sutvėrta Švento Kryžiaus pašalpos draugija. Į draugiją tuoj įsirašė penkiolika narių, iš kurių dar keturi yra gyvųjų tarpe, du iš jų būtent Adomas Zykus ir Vincas Vidugiris, dar ir dabar yra draugijos nariais, o K. Valaika ir A. Vasiliauskas išsibraukė.

Pirmieji šios draugijos nariai buvo sekami: V. Vidugiris, A. Zykus, G. Valaika, A. Vasiliauskas, P. Dulskis, A. Samuolis, V. Raškauskas, J. Kalvaitis, J. Morkūnas, P. Urbonas, M. Mačokas, A. Senkus, F. Sireika, F. Skeivis ir P. Abromaitis.

Draugija nespėjo dar nė reikiamai sutvarkyti, kai kunigui Srazdui vieną nepasisekima sekė kitas. Tik už poros mėnesių po draugijos įkūrimo kun. Strazdas pašmėjo draugiją pavėrsti parapijos dalimi. 1918 metų kovo 17 d. susirinkime jis pareikalavo, kad visi draugijos nariai turi prigulėti parapijai. Nubalsuota 33 balsais prieš 22, kad prigulėti, bet vėliau, po ilgų diskusijų, du nariai atšaukė savo balsus. Tuomet paliko 34 balsais prieš 31 tas klausimas at-

metas. Šis balsavimas parodė du dalykus: vieną, kad į draugiją įsirašė nemažas skaičius laisvų pažangiųjų narių, o antrą — tai ryžtą atskirti draugiją nuo parapijos.

Pažangiėčiams dar ir to neužteko. Jų, matomai, nežavėjo ir draugijos švento kryžiaus vardas. Už poros mėnesių, 1918 metų gegužės 19 dieną, susirinkime jau pakeltas klausimas pakeisti draugijos vardą. Bet šį kartą dar negauta didžiūmos narių pritarimo. Tačiau 1918 metų gruodžio 15 d. susirinkime jau vienbalsiai nutarta pakeisti draugijos vardą į Lietuvių darbininkų pašalpinę draugiją. Tame pačiame susirinkime paaukota pirma auka iš draugijos izdo, \$10, darbininkiskiems reikalams (apsigyrimo fondui). Taipgi nariai ant vietos suaukojo \$17. Viso pasidarė \$27. Taipgi nutarta prisidėti ir prie progresyvių draugijų sąryšio. Kartą draugija įstojo į tiesų kelią, ji juomi ir žyguoja, nežiurint jokių skerspinių. 1919 metų rugpiūčio 17 d. draugija nutarė įsigyti 3 "Laisvės" bendrovės šėrus už \$30.

LIETUVIŲ DARBININKŲ LAISVĖS PAŠALPINĖ DRAUGIJA (Bus daugiau) Plymouth, Pa. PRANESIMAS

Kaip jau buvo minėta, Plymouth LDS 60 ir LLD 97 kuopų praplėstas metinis susirinkimas įvyks sausio 10 d., 206 Parrish St., Wilkes-Barre, Pa. Susirinkimo pradžia 2:30 val. popiet. Šie susirinkimai bus svarbūs tuo, kad juose bus išduoti metiniai raportai, kad bus renkamos valdybos 1960 metams. Taip pat turėsime apkalbėti ir nutiesti planus mūsų organizacijų veiklai. Yra ir naujų dalykų. Gautas laiškas nuo Jono Grybo, kuriame paaiški, kad Centras turi gražių filmų iš Lietuvos, ir kad jis nuskyrė J. Grybų tų filmų ir prolektorius valdymui, kuris ir kreipiasi į lietuvių kolonijas tuo svarbiu reikalu.

Dabar gal daugeliui kils klausimas, kodėl plymouthiečiai šaukia susirinkimą su wilkes-barreiečiais? Visiems jau žinoma, kad šioje apylinkėje ypatingai buvutos LLD kuopos jau negyvuoja; Plymouthie gyvuoja, bet irgi tik maža grupelė, kurioje pasėkmingesniais veikimui jėgų irgi nėra. Taigi norime išbandyti, gal gi bus galima iš tų pakrikusių kuopelių sudaryti vieną didesnę kuopą, kuri galėtų pasėkmingiau darbuotis mūsų pasibrėžtuose kultūrinuose darbuose.

Taigi kreipiamės į visos apylinkės buvutus senus LLD narius, kaip antai: Wilkes-Barre, Pittstono, Wyomingo, Kingstono, Nantikoko ir į visų čia nepaminėtų vietų draugus, — širdingai kviečiame būti šiame svarbiame susirinkime. Taip pat nuosirdžiai kviečiame ir tuos progresyvius lietuvius, kurie dar nebuvo šioje organizacijoje, arba kurie dėl kokios priežasties seniai jau išsibraukė iš LLD, būkite šiame susirinkime ir įsirašykite į šią taip garbingą organizaciją.

Komitetas
Washingtonas. — TSRS dar pirko keturis Amerikos filmus, jų tarpe: "Knock on Wood," "Little Boy Lost" ir "The Brave One."

SVEIKINIMAS

Sveikinu su Naujais metais ir linkiu visiems draugams, pažįstamiems ir "Laisvės" skaitytojams laimingų 1960-tų Naujų metų.

A. VALINCIUS-GRAŽIŠKIETIS
o dabar Pittstonietis

Tokio. — Japonijos 1959 metais įvežimas buvo \$2,560,000,000 vertės, o išvežimas \$3,000,000,000 vertės.

Belgradas. — S. Tempovulkonovič, žymus Jugoslavijos viršrinkas, išskrido į Maskvą.

Worcester, Mass.

'Laisvės' Metinis Banketas

— IR —

SPALVOTI PAVEIKSLAI IS LIETUVOS
Sausio 24, 1-mą val. popiet
29 Endicott St.

ALDDL 11 kp. rengia skanūs lietuviškus pietus

Po skanių pietų bus rodomi spalvoti paveikslai iš Lietuvos. Paveikslus rods Dr. J. Stanielovaitis, kuriuos jis pats nufotografavo važinėdamas po Lietuvą pereitą vasarą su pirmąja lietuvių ekskursija.

Kviečiame Worcesterio ir apylinkės lietuvius atsilankyti ir pamatyti dabartinę Lietuvą, o gal pamatysite ir bakuželę, kurioj gimėte ir augote.

HAPPY HOLIDAY SEASON

Our greetings carry these thoughts to you... may all your good New Year wishes come true.

HARRY DEBO & SON

GENERAL HARDWARE
1713 14th St. — Peru, Ill.

Phone CA. 3-0461

SEASON'S GREETINGS

and Best Wishes to All of Our Friends in Chicago and

FRED'S INN, INC.

BEER — WINE — LIQUORS — COLORED TV
HOME COOKED LUNCHEONS — SANDWICHES
412 Adams — La Porte, Ind.

Phone 3879

Season's Greetings to Our Many Friends and Customers

PAUL D. FOIL, PAINTING CONTRACTOR

INTERIOR-EXTERIOR, EXPERT COLOR MATCHING
LICENSED—BONDED—INSURED
Residential, Commercial, Institutional & Industrial

802 W. Healy — Champaign, Ill — FL 2-4678

OUR SINCERE HOLIDAY GREETINGS

TO OUR PATRONS AND FRIENDS

MONSEN REAL ESTATE

532 Crescent Blvd. — Phone 2700

GLEN ELLYN, ILLINOIS

May This Joyous Holiday Bring You and Yours... Good Health

FREEPORT GLASS CO.

Auto Glass • Storefronts
Aluminum Entrances
23 E. Main St.

AD. 9215 — Freeport, Ill.

Holiday Greetings and Best Wishes

M & M TILE CO.

Wall & Floor Covering
Cabinets & Countertops
707 Calumet

HO. 2-5711 — Valparaiso, Ind.

NEWARK, N. J.

Palaidojom Mike—
Motiejų Zolyną

“Laisvė” buvo pranešta, kad aukščiau minėta draugą ištiko širdies smūgis. Buvo paimtas ligonbutin, tačiau nuo to smūgio nebeatsigavo. Buvo pašarvotas po numeriu 126 Main St. Orange, N. J. Palaidotas likosi Hanover, N. J., kapinėse šalia savo žmonos, kuri mirė 1958 m. rugp. mėn.

Laidotuvės įvyko 28 d. gruodžio m. Laidotuvės buvo mažos. Priežastys: viena, buvo lietinga diena. O antra, buvo pašarvotas nepaprastoj lietuviams vietoj, Newarko priemiestyje, kuriame lietuvių labai mažai gyvena. Sermenyse irgi neįskaitlingai dalyvavo.

Mike Zolynas Lietuvoje paėjo iš Kapsuko rajono, Geležinių kaimo. Atvyko į šią šalį 1907 m., į Newark, N. J., ir beveik su mažom išimtim, visą laiką išgyveno Newarko ir Kearny, N. J. Amžiaus buvo 73 metų.

Paliko vieną sūnų Fredį, marčią ir anūkų su anūku, kurie yra vienas 11 metų, o kita 14 m. Taip pat paliko 3 brolius — Adolfa, gyvenantį Verona, N. J., Antaną, Binghamton, N. Y., ir vieną Baltimore, Md. Taipgi vieną Lietuvoje. Sermenyse dalyvavo tik vienas Adolfas su dukterim.

Mike Zolynas buvo sunkaus darbo darbininkas. Visą savo gyvenimą Amerikoj dirbo jodų išdirbystėj tol, kol gavo skausmus kojose ir vėliau iki klupčio viena koją turėjo nuplūsti. Beveik per pusantur metų jis likosi našlys, ir tik su

viena koja. Tačiau nusimnimo ir nusiskundimo savo bloga padėčia pas jį nebuvo. Jis buvo pilnas energijos, jam rūpėjo darbininkų reikalai, jų draugijos, jų spauda, ir pasauliniai reikalai ir jų įvykiai. Reikia užakcentuoti ir tą faktą, kaip jo brolis Adolfas pasakė šių žodžių rašytojui, kad jis užprenumeravo “Laisvė” ir “Vilni” savo giminėms Lietuvoje.

Brolius Zolynus pradėjau pažinti nuo 1911 metų. Aš tuo laiku buvau naujokas, o broliai Zolynai progresyvese draugijose jau buvo gerai įsidirbę, ir, galima sakyti, joms vadovavo. Kuomet pradėjau dalyvauti draugijose ir pradėjau įsigilinti į draugijų veikimą, turiu prisipažinti, kad daug ko iš brolių Zolynų turėjau pasimokyti ir imti iš jų pavyzdžių. Jie buvo logiški, iškalbūs, veiklūs, ir draugiški, ir teisingi.

Kuomet kilo ginčai progresyviame judėjime, tai tarp brolių Zolynų pasidalinimas bei skilimas minčių. Adolfas užėmė dešinesnę poziciją, o Maikis kairesnę. Kadangi dešinioji pozicija pralaimėjo ir prie to dar prisidėjo kitokios gyvenimo aplinkybės ir nemažas amžius (79 m.), tai Adolfas pasiliko pasyviu, neveikliu, bet visuomet su juo buvo galima rasti bendrą kalbą svarbiuose gyvenimo reikaluose. O Maikis pagal savo išgalę paliko veikliu iki grabo lentos.

Garbė ir amžina atmintis tau, drauge.

Ignas

MIAMI, FLA.

Mes, miamiečiai, sveikiname “Laisvės” bendrovės dalininkų suvažiavimą. Mes visi pilnai pasitikime jums, draugai, kad “Laisvė” visus reikalus visapusiškai apsarvotė, tinkamiausiai, pagal nuožūrą, nusprešitė.

Mes, žemiau pasirašiusieji, linkime “Laisvė” geriausių pasiekimų 1960-ais metais ir dar ilgo gyvenimo. Ir priimkite nors mažą mūsų auką “Laisvės” palaikymui.

Surinko E. Vitartienė
Valilioniai \$5.00; E. Vitartienė ir J. ir S. Thomsonai po \$2.00; po \$1: J. Paukštaitis, Draugas, A. Zekonis, K. Chiuladai, A. Skliutas, J. ir M. Chauckiai, J. Benikaitis, Baltimoriėtis, P. Skeberdis, M. Zlotkienė; Pikniko draugas 50c. Viso \$19.50.

J. W. Thomsonas

Per penkis mėnesius neparašiau nė kokių žinių į “Laisvė” ir “Vilni”. Tūli mano artimi draugai susirūpino ir pasiteiravo, kam priežastis. Priežastis yra ta, kad pasenus susidarė tūli sveikatos trūkumai, kurie verčia kuo mažiau skaityti ir rašyti.

Pereitą rudenį turėjome pusėtinai šlapia - lietingą orą su gausiais žaibais, perkūnija ir vėtromis, kas pridarė kiek žalos beveik visoje valstijoje. Tačiau bendrai oras buvo malonus ir šiltas. Byčiuose galima buvo retkarčiais prieš saulę pasišildyti ir išsimaudyti šiltoje jūros vandenyje.

Bet užstojus pirmoms dienoms gruodžio, susilaukėme tikros žiemos iš šiaurės pusės, — per visą savaitę buvo reikalingi kailiniai, o naktimis keli blanketai ir kaldra apsikloti lovoje, o priedui dar ir elektrinį pečiuką užsitaityti. Po to ir vėl oras pasidarė palankus, šiltas ir saulėtus.

Lapkričio 28 d. — Padėkų dieną — buvo atidarytos arklių lenktynių Tropical parkas. Vietinių ir svečių sugužėjo į parką apie 20 tūkstančių asmenų. Vieni šlaip sau suėjo pažiopsoti žiūrėti į greitai bėgančius arklius; bet kiti pirkosi “laimės” bilietus, kad išlaimėjus doleriuką. Mano artimas draugas (ne lietuvis) pasirodė man, kad du kartus išlaimėjo po kelis šimtus dolerių. Bet prabėgus porai savaitių kitam draugui pasiskundė, kad viską prakišo ir dar savųjų doleriukų pridėjo.

Mūsų miestas labai šauniai pasitiko naujus 1960 metus. Centrinė miesto gatvėse buvo šaunus paradas per dvi valandas su šauniomis panelėmis. Est-radose ir šalgatvuose publikos dalyvavo šimtai tūkstančių.

Lietuvių Socialinio Klubo grupė narių prie užkandžių laukė naujųjų metų draugų Birštonų rezidencijoje.

Sausio 2 d. aht vieškelio Nr. 27 prie South Bay “station wagon” mašina, vairuojama salesmano iš

Miami byčiaus, susidūrė su kita automašina; žuvo 9 asmenys. Pribuvęs pirmas policininkas nusigando, kad pirmą tokį šiurpulingą aksidentą mato. Mašinos lenktyniavo, šaudamos 65 mylių greičiu. Svarbu priminti mašinų vairuotojams būti atsargiems, su niekuo nelenktyniuoti.

Sausio 3 d. Zekonių sode Socialinis klubas po užkandžių turėjo savo mitingą. Klubas turi 111 narių. Apart bizniškų raportų, daug kalbėta ir diskutuota apie įsigilimą nuosavo namo su sale. Taipgi išrinktas naujas sekretorius drg. Zavis.

Prieš Kalėdas iš Bostono sugrįžo draugas Zekonis su žmona Alenuke. Jis man skundėsi, kad korespondentai jo pavardės nemoka parašyti, visai iškraipo.

V. J. Stankus

New Haven, Conn.

Bėgyje penkerių metų Clock & Watch Co. jau trečiu kartu atleidžia darbininkų. Dabar vėl paleis apie 100 žmonių. Bet sakoma, kad ta pati kompanija atidarys savo fabriką Šiaurinėje Floridoje. Aišku, nes jį ten pigiau gaus darbininkų.

New Havene yra elementas, kuris save vadina “D. P.”. Jis kur tik sužino gyvenančius lietuvius, tai ateiina ir verkdamas prašo pagalbos. Zinau, kad jau nemažai prigavo, kurie jam suteikė nakvynę, davė valgyti ir dar pinigų.

Dabar paaiškėjo, kad jis ir artimuose miestuose ta pat vaidina. Reikia apsišaugoti, arba apie tokį pranešti valdžiai.

Jau praėjo Kalėdos ir Naujieji Metai, bet šventės paliko gyventojams nesmagumo. Mat, buvo privežta labai daug jaunu eglaičių. Jų daug liko neišparduotų. Dabar jas verčia į miesto atmatui vietą, nemažai jų valkiojasi ir gatvėse.

Prie gėrimo susipyko du jauni vaikinai. Tuoju stvėrėsi už skustuvių kad “proždžius savo teisingumą”. Apsipiaustė, stvėrė policija, juos nuvežė į ligoninę, kur buvo žaizdos sutaisytos. Teisėjas jiems davė kalėjimo ir dar piniginiai nubaudė.

Kazys ir Antosia Solūnai ketina aplankyti savo draugus Floridoje, St. Petersburg srityje, o gal ir Miami mieste. Linkime jiems geriausios kelionės.

J. Zolynienė linksma, nes ji užrašė “Laisvė” savo broliui Lietuva. Sako: Lai mano brolis pasiskaito apie Amerikos lietuvių gyvenimą. Tai gražus pasielgimas. Jos pavyzdį galėtų daugelis pasekti.

LAOSAS SUDARĖ NAUJĄ KABINETĄ

Vientianė — Laoso karalius Šavang Vatthana paskyrė ministrų pirmininku 67-ųjų metų amžiaus Kōu Abhay. Kabinetas sudarytas koalicinai iš buvusio premjero Phoul šalininkų, nepriklausomos partijos narių ir militaristų.

Budapeštas. — Mirė šios šalies finansų ministras Antos Istvan. Buvo Komunistų partijos nariu nuo 1945 metų.

Paryžius. — Francūzijos laivų statybos fabrikai su mažino jų gamybą.

Boston, Mass.

Su naujų 1960-tų metų atkeliavimu, miesto majoras John B. Hynes, baigė tarnybą, užleisdamas ją naujai išrinktajam Collins. Senasis miesto gascadorius ant nekilnojamo turto mokesčius kas metai didino: už kiekvieną \$1,000 nekilnojamo turto vertės 1959 metais mokėjome \$100 su centais. O naujasis miesto galva, dar net neužėmęs savo vietos miesto rotušėje, jau pasakė, kad kalbamieji taksai bus 6-7 doleriais ant \$1,000 pakelti. Taipgi šis ponas, kaip ir pirmieji miesto gascadoriai, skiria savo klicos šalininkus į žymesnius, gerai apmokamus darbus. Pavyzdžiui, John G. Pickett — Civil Defense direktorium; adv. James J. Sullivan Jr. — miesto automobilių “parkinimo” tvarkymo direktorium ir kt.

Sausio 4 d. Collins paskelbė naują taupymo programą. Jo paskelbtoje miestui ekonomijoje mažai ką nauja galima žiūrėti. Trylikoj programos punktu, apart kitko, jis sako: nereikia samdyti miesto valdybai daugiau pareigūnų; rinkti nemokėtus taksus (tam darbuvi įsteigiant agentūrą); remti, kad būtų pravesas “sales tax” (ant parduodamų daiktų mokeskis) įstatymas; labdaringiems ir panašiems miesto iškaščiams kreiptis į valstiją finansinės pagalbos...

Massachusetts valstijos vadai sako, kad jie šiais (1960) metais stengsis vengti mokesčių didinimo. Idomu matyti, kaip jie tai galės padaryti, kuomet išlaidos didėja. Tuo tarpu didžiausio valstijos miesto majoras nori pavesti Matapano sanitoriją ir Miesto ligoninę valstijos priežiūron.

Massachusetts Public Utilities komisija leidžia Eastern Massachusetts Street Railway Co. važiuotės mokesčio kainą pakelti. Kur reikėjo mokėti 20c, tai nuo sausio 10 d. jau bus 25c; o kur buvo 18c, tai bus 22½c.

Gerai turėti žiemines šventes. Per jas nedarbas sumažėja. Prieš Kalėdas Bostone buvo virš 4,000 bedarbių mažiau, negu sausio mėn. pradžioje. Dabar mūsų miestas skelbia turis virš 32,000 nedarbo pašalpas gaunančių.

Pas mus vaikų gimimai daugėja. 1959 m. — 24,186, o 1958 metais gimė 23,880 vaikai. Tuo tarpu miesto registruotojas Charles H. Mackie sakė, kad vedybos 1959 m. prieš 1958 metus 66 poromis sumažėjo. Žmonių mirimas minėtiais dvejiems metais nepasikeitė.

Pandėlietis

LAOSAS SUDARĖ NAUJĄ KABINETĄ

Vientianė — Laoso karalius Šavang Vatthana paskyrė ministrų pirmininku 67-ųjų metų amžiaus Kōu Abhay. Kabinetas sudarytas koalicinai iš buvusio premjero Phoul šalininkų, nepriklausomos partijos narių ir militaristų.

Budapeštas. — Mirė šios šalies finansų ministras Antos Istvan. Buvo Komunistų partijos nariu nuo 1945 metų.

Paryžius. — Francūzijos laivų statybos fabrikai su mažino jų gamybą.

Great Neck, N. Y.

Matykite Lietuvoje gamintus paveikslus - filmus. Šį sekmadienį, sausio 17 d., A. J. Kasmočių svetainėje bus rodomi 4 filmai, gaminėti Lietuvoje. Visi filmai yra kalbami ir spalvoti. Daug gražių vaizdų matysite. Kiekvienam yra žingeidu matyti, kaip Lietuvoje mūsų broliai ir sesutės gyvena. Todėl mes kviečiame visus atsilankyti ir matyti šiuos gražius filmus. Matysite, kaip šiandien Lietuva smarkiai dirba visose gyvenimo srityse, kaip atsisatė karo nualinta šalis.

Filmų rodomą rengia LAP klubas. Rodymas prasidės 4 val. popiet. P. B.

VAIŠINGAS KAIMYNAS

Mūsų artimas kaimynas, “Ozone Bar & Grill” savininkas, Mr. Chris Wilkins, praėjusį ketvirtadienį atnešė raštinėn geros “scotch” visą kvartą. Girdi, čia jūs turite ir talkos, tai pasivaikinkite.

Kaip žinia, Mr. Wilkins savo ištaigą yra taip pat pasigarsinęs Aido Choro ir Laisvės koncertų programose. Jis nori su visais tikrai kaimyniškai sugyventi.

SUSIRINKIMAS

LLD 1-ios kp mitingas įvyks sausio 15, 7:30. Svarbu nariams pasimokėti draugijai ir kuopą pastatyti pavyzdinčių tarpe. Tarsimės ir filmų iš Lietuvos reikale. Įvyks Kultūriniam centre. Valdyba

Keturi berniukai po 12 metų, iš švento Klemenso katalikų mokyklos, pasižymėjo, nes jie išdaužė 80 stiklų kitokio tikėjimo bažnyčioje, 119-48 Sutphin Blvd., Jamaica.

“VILNIES”
KALENDORIUS
1960 Metams
Išleido Dienraštis “Vilnis”, Chicago, Ill.
KNYGA IŠ 128 PUSLAPIŲ. KAINA \$1.00
Gauamas “Laisvės” knygynė

★
Svarbus kūrinys, gilus šaltinis mokslinių raštų, įvairių informacijų, dailiosios literatūros prozoje ir poezijoje

★
Iliustruotas labai įspūdingais paveikslais iš Lietuvos žmonių gyvenimo ir jų meninės veiklos. Daug gražių paveikslų iš susitikimų Amerikos lietuvių turistų su Lietuvos menininkais, mokslo vyrais, valdžios pareigūnais ir su plačiąja darbo žmonių liaudimi.

★
Tuoju įsigykite jį ir pasinaudokite jo svarbiu turiniu. Užsisakydami adresuokite:

★
LAISVĖ
102-02 Liberty Avenue
Ozone Park 17, N. Y.

LLD 185 kuopos suririnkimas

ALDDL 185 kp. susirinkimas įvyks sausio 13 d., 7:30 vakare, Kultūriniam Centre, 102-02 Liberty Ave., Ozone Park, N. Y. Yra kelias organizacinių reikalų, kurie turi būti išspresiti. Taipgi duokliu pasimokėjimas pradžioj metų turi būti atliktas. Kaip vyrai, taip ir moterys yra pageidaujami susirinkime. Sekr.

1959 metais New Yorko mieste važiuotės nelaimėse žuvo 696 asmenys, o 54,388 sužeisti. Per metus buvo 38,197 automobilių nelaimės. Policija areštavo 1,799 vairuotojus už girtumą.

LAOSAS UŽSIIMA KARO PROVOKACIJOMIS

Hanojus. — Šiaurinio Vietnamo Liaudies Respublika praneša, kad Labasas užsiima karo provokacijomis. Naujų metų dienoje iš Laos teritorijos laudies priešai ir Laos kariai du kartus buvo įsiveržę į Vietnamą.

SUSIRGO ŽMONĖS NAUJA LIGA

Albany, N. Y. — Revena apylinkėje apie 20 nuosimčių gyventojų susirgo keista, dar daktarams nežinoma, liga. Serga apie 1,000 žmonių. Uždarytos mokyklos. Sergantiems labai skauda galvą, vidurius, juos krečia šaltis ir apima didelis karštis, viduriai liūsi ir dauguma vemia.

PRANESIMAI

BROOKLYN, N. Y.
LDS 46-os kuopos mitingas įvyks trečiadienį, sausio 13-a, 7:30 v. vak., 102-02 Liberty Ave., Ozone Park. Visi nariai prašomi dalyvauti. Reikės išrinkti valdybą 1960 metams ir kitus kuopos reikalus aptarti. Valdyba (3-4)

OZONE PARK, N. Y.
LLD 185 kuopos metinis susirinkimas įvyks sausio (Jan.) 13 d., 102-02 Liberty Ave., Ozone Park, 7:30 val. vak. Visi nariai yra kviečiami ateiti ir užsimokėti duokles. Kurie dar nesate gavę už 1959 metus knygos, galėsite gauti. Prašau įstėmyti, kad ši kuopa pirmiau buvo East New York. Todėl visi tos kuopos nariai prašomi ateiti į susirinkimą. Valdyba (3-4)

CLEVELAND, OHIO
LDS 55 kuopos metinis susirinkimas įvyks penktadienį, sausio (Jan.) 8 d., 7:30 val. vakare, LDS klubo svetainėje, 9305 St. Clair Ave. Visi nariai malonėkite dalyvauti. J. P., Sekr. (3-4)

Paieškojimas

Ieškom Antaninos Savickaitės-Zvingilienės, d. Motiejaus ir Stefan Savicky, s. Motiejaus, gyvenusieji Lowell, Mass. Kile iš Lietuvos, Vievio raj., Papatū apyl., Naravų km. Ieško jų gesuo Bronė Savickaitė-Malnavičienė. Kas žino, malonėkite pranešti sekamu adresu. Iš anksto tariu nuosirūdą ačiū Bronė Savickaitė - Malnavičienė, Vievio rajonas, Papatū apyl., Naravų km., Lithuania, USSR.

MATTHEW A. BUYUS
(BUYAUSKAS)
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
Newark 5, N. J.
Market 2-5172
426 Lafayette St.